VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2010. gada 20. maijā *

Lieta T-258/06

Vācijas Federatīvā Republika, ko pārstāv M. Lumma [*M. Lumma*] un K. Šulce-Bāra [*C. Schulze-Bahr*], pārstāvji,

prasītāja,

ko atbalsta

Francijas Republika, ko sākotnēji pārstāvēja Ž. de Bergess [*G. de Bergues*], pēc tam Ž. de Bergess un H. K. Grasija [*J.-C. Gracia*] un visbeidzot — Ž. de Bergess un Ž. S. Pilcers [*J.-S. Pilczer*], pārstāvji,

un

Austrijas Republika, ko pārstāv M. Frūmans [*M. Fruhmann*], K. Pezendorfere [*C. Pesendorfer*] un K. Meirs [*C. Mayr*], pārstāvji,

* Tiesvedības valoda — vācu.

un

Polijas Republika, ko sākotnēji pārstāvēja E. Osņecka-Tamecka [*E. Ośniecka-Tamecka*], pēc tam T. Novakovskis [*T. Nowakowski*], pēc tam M. Dovgelevičs [*M. Dowgielewicz*], pēc tam M. Dovgelevičs un K. Rokicka [*K. Rokicka*] un K. Zaviša [*K. Zawisza*] un visbeidzot — M. Špunars [*M. Szpunar*], pārstāvji,

un

Nīderlandes Karaliste, ko sākotnēji pārstāvēja H. Sevenstere [*H. Sevenster*], pēc tam K. Viselsa [*C. Wissels*] un M. de Hrāfe [*M. de Grave*] un visbeidzot — K. Viselsa, M. de Hrāfe un I. de Frīss [*Y. de Vries*], pārstāvji,

un

Eiropas Parlaments, ko pārstāv U. Rēslains [*U. Rösslein*] un H. Rodrigess [*J. Rodrigues*], pārstāvji,

un

Grieķijas Republika, ko pārstāv D. Cagaraki [*D. Tsagkaraki*] un M. Tasopulu [*M. Tassopoulou*], pārstāves,

un visbeidzot —

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, ko sākotnēji pārstāvēja Z. Brainstone-Krosa [*Z. Bryanston-Cross*], pēc tam L. Sīboruts [*L. Seeboruth*], pārstāvji,

personas, kas iestājušās lietā,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv K. Lūiss [*X. Lewis*] un B. Šima [*B. Schima*], pārstāvji,

atbildētāja,

par lūgumu atcelt Komisijas skaidrojošo paziņojumu par Kopienas tiesību aktiem, ko piemēro [tādu] līguma [līgumu] slēgšanas tiesību piešķiršanā, uz ko [kuriem] neattiecas vai tikai daļēji attiecas publiskā iepirkuma direktīvu noteikumi (OV 2006, C 179, 2. lpp.).

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*], tiesneši M. Preks [*M. Prek*] un V. M. Čuke [*V. M. Ciucă*] (referents),

sekretāre T. Veilere [*T. Weiler*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 29. aprīļa tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Tiesvedības rašanās fakti

1 Eiropas Kopienu Komisija 2006. gada 23. jūnijā pieņēma skaidrojošo paziņojumu, kas attiecas uz "Kopienas tiesību aktiem, ko piemēro [tādu] līguma [līgumu] slēgšanas tiesību piešķiršanā, uz ko [kuriem] neattiecas vai tikai daļēji attiecas publiskā iepirkuma direktīvu noteikumi "(turpmāk tekstā — "paziņojums"). Attiecībā uz publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu Eiropas Kopiena 2004. gadā pieņēma Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvu 2004/17/EK, ar ko koordinē iepirkuma [publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas] procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs (OV L 134, 1. lpp.), un Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvu 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts [publiskā iepirkuma] līgumu, piegādes valsts [publiskā iepirkuma] līgumu un

pakalpojumu valsts [publiskā iepirkuma] līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 114. lpp.), kas nosaka detalizētus noteikumus attiecībā uz publiskā iepirkuma procedūrām (turpmāk tekstā abas kopā — "publiskā iepirkuma direktīvas").

2 Tomēr uz dažiem līgumiem neattiecas vai tikai daļēji attiecas šīs direktīvas. No paziņojuma teksta izriet, ka tas attiecas uz līgumiem, kuru summa ir zemāka par publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanas robežvērtībām, kā arī līgumiem, kuri paredzēti Direktīvas 2004/18 II B pielikumā un Direktīvas 2004/17 XVII B pielikumā un kuru summa pārsniedz publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanas robežvērtības (turpmāk tekstā — "IIB līgumi").

3 Turklāt paziņojumā ir atgādināts, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru iekšējā tirgus noteikumi attiecas arī uz līgumiem, kas neietilpst publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanas jomā. Paziņojumā Komisija paskaidro savu interpretāciju Tiesas judikatūrai un iesaka labāko praksi, lai palīdzētu dalībvalstīm iegūt visu to, ko sniedz iekšējais tirgus. Tomēr paziņojumā ir precizēts, ka ar to netiek ieviestas jaunas tiesību normas.

4 Paziņojumā ir atgādinātas pamatnormas, kas piemērojamas publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanā un kas izriet tieši no EK līguma noteikumiem, kā tos ir interpretējusi Tiesa.

5 Tādējādi paziņojumā ir nošķirti ar iekšējo tirgu nesaistīti publiskā iepirkuma līgumi, uz kuriem neattiecas no EK līguma izrietošās normas, un līgumi, kuriem ir pietiekami cieša saikne ar iekšējā tirgus darbību un attiecībā uz kuriem ir jāievēro minētās normas. Katra publiskā iepirkuma līguma saistība ar iekšējo tirgu līgumslēdzējiem subjektiem ir jānovērtē katrā konkrētā gadījumā atsevišķi. Ja no publiskā iepirkuma līguma izvērtējuma izriet, ka šis līgums ir saistīts ar iekšējo tirgu, tad tas ir jānoslēdz saskaņā ar Kopienu tiesību pamatnormām.

6 Paziņojuma 2. punkts ir veltīts pamatnormām, kas piemērojamas attiecībā uz tādu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, kuri ir saistīti ar iekšējo tirgu. Šajā punktā Komisija, pamatojoties uz Tiesas judikatūru, ir izklāstījusi pārskatāmības pienākumu, kas nozīmē nodrošināt atbilstošu publicitāti, lai ļautu īstenot konkurenci tirgū. Paziņojuma 2.1.1. punktā Komisija no minētā secina, ka vienīgais veids, kā ievērot Tiesas judikatūrā noteiktās prasības, ir publicējot pietiekami pieejamu reklāmu pirms līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas. Turklāt paziņojuma 2.1.2. punktā ir piedāvāti noteikti reklāmas līdzekļi, kas ir atbilstoši un tiek bieži izmantoti. Šajā sakarā Komisija atsaucas uz internetu, valstu oficiālajiem izdevumiem, valstu specializētajiem izdevumiem attiecībā uz paziņojumiem par publiskā iepirkuma līgumiem, valstu vai reģionālajiem laikrakstiem vai speciālām publikācijām, vietēja rakstura publicēšanas līdzekļiem un *Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi*/*TED* (*Tenders Electronic Daily*) datu bāzi (internetā pieejama Eiropas publisko iepirkumu datu bāze).

7 Attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu paziņojuma 2.2. punktā ir precizēts, ka tai ir jānotiek, ievērojot EK līgumā paredzētos noteikumus un principus, kas it īpaši nozīmē nediskriminācijas un pārskatāmības principa ievērošanu. Vislabākais veids, kā panākt atbilstošu publicitāti, kas ļauj īstenot konkurenci tirgū, kā arī kontrolēt publiskā iepirkuma procedūras objektivitāti, ir ar līguma priekšmeta nediskriminējošu aprakstu, nodrošinot vienlīdzīgu piekļuvi visu dalībvalstu uzņēmējiem, savstarpēji atzīstot diplomus, apliecības un citus kvalifikācijas apliecinājuma dokumentus, ar atbilstošiem termiņiem, kā arī ar pārskatāmu un objektīvu pieeju.

8 Visbeidzot, paziņojuma 2.3. punktā ir uzsvērts, cik svarīgi tiesiskās aizsardzības nodrošināšanai ir kontrolēt procedūras objektivitāti.

Process

9 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas [tagad — Vispārējā tiesa] kancelejā iesniegts 2006. gada 12. septembrī, Vācijas Federatīvā Republika cēla šo prasību.

10 Francijas Republika 2006. gada 19. decembrī iesniedza pieteikumu par iestāšanos lietā Vācijas Federatīvās Republikas prasījumu atbalstam. Ar 2007. gada 9. marta rīkojumu Pirmās instances tiesas pirmās palātas priekšsēdētājs atļāva Francijas Republikai iestāties lietā. Francijas Republika 2007. gada 14. jūnijā iesniedza iestāšanās rakstu.

11 Austrijas Republika 2007. gada 5. janvārī iesniedza pieteikumu par iestāšanos lietā Vācijas Federatīvās Republikas prasījumu atbalstam. Ar 2007. gada 9. marta rīkojumu Pirmās instances tiesas pirmās palātas priekšsēdētājs atļāva Austrijas Republikai iestāties lietā. Austrijas Republika 2007. gada 14. jūnijā iesniedza iestāšanās rakstu.

12 Polijas Republika 2007. gada 10. janvārī iesniedza pieteikumu par iestāšanos lietā Vācijas Federatīvās Republikas prasījumu atbalstam. Ar 2007. gada 9. marta rīkojumu Pirmās instances tiesas pirmās palātas priekšsēdētājs atļāva Polijas Republikai iestāties lietā. Polijas Republika 2007. gada 12. jūnijā iesniedza iestāšanās rakstu.

13 Nīderlandes Karaliste 2007. gada 18. janvārī iesniedza pieteikumu par iestāšanos lietā Vācijas Federatīvās Republikas prasījumu atbalstam. Ar 2007. gada 9. marta rīkojumu Pirmās instances tiesas pirmās palātas priekšsēdētājs atļāva Nīderlandes Karalistei iestāties lietā. Nīderlandes Karaliste 2007. gada 13. jūnijā iesniedza iestāšanās rakstu.

14 Eiropas Parlaments 2007. gada 22. janvārī iesniedza pieteikumu par iestāšanos lietā Vācijas Federatīvās Republikas prasījumu atbalstam. Ar 2007. gada 9. marta rīkojumu

Pirmās instances tiesas pirmās palātas priekšsēdētājs atļāva Eiropas Parlamentam iestāties lietā. Parlaments 2007. gada 13. jūnijā iesniedza iestāšanās rakstu.

15 Grieķijas Republika 2007. gada 27. martā iesniedza pieteikumu par iestāšanos lietā Vācijas Federatīvās Republikas prasījumu atbalstam. Ar 2007. gada 14. maija rīkojumu Pirmās instances tiesas pirmās palātas priekšsēdētājs atļāva Grieķijas Republikai iestāties lietā un iesniegt savus apsvērumus mutvārdu procesa laikā saskaņā ar Pirmās instances tiesas [tagad — Vispārējās tiesas] Reglamenta 116. panta 6. punktu.

16 Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste 2007. gada 13. augustā iesniedza pieteikumu par iestāšanos lietā Vācijas Federatīvās Republikas prasījumu atbalstam. Ar 2007. gada 8. oktobra rīkojumu Pirmās instances tiesas pirmās palātas priekšsēdētājs atļāva Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei iestāties lietā un iesniegt savus apsvērumus mutvārdu procesa laikā saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 116. panta 6. punktu.

17 Komisija 2007. gada 18. septembrī iesniedza savus apsvērumus par Francijas Republikas, Austrijas Republikas, Polijas Republikas, Nīderlandes Karalistes un Parlamenta iestāšanās rakstiem. Vācijas Federatīvā Republika neiesniedza apsvērumus par iestāšanās rakstiem.

18 Tā kā Pirmās instances tiesas palātu sastāvs kopš 2007. gada 25. septembra tika mainīts, tiesnesis referents tagad darbojas piektajā palātā, kurai attiecīgi tika nodota šī lieta.

19 Pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Pirmās instances tiesa (piektā palāta) nolēma uzsākt mutvārdu procesu. Tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un viņu atbildes uz jautājumiem, ko Pirmās instances tiesas uzdeva 2009. gada 29. aprīļa tiesas sēdē. Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste nepiedalījās tiesas sēdē.

Lietas dalībnieku prasījumi

20 Vācijas Federatīvās Republikas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atcelt paziņojumu;

— piespriest Eiropas Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

21 Francijas Republikas, Austrijas Republikas un Nīderlandes Karalistes prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atcelt paziņojumu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

22 Parlaments un Polijas Republikas prasījums Pirmās instances tiesai ir atcelt paziņojumu.

23 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību kā nepieņemamu;

— piespriest Vācijas Federatīvai Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par pieņemamību

A — *Ievada apsvērumi*

24 Neizvirzot formālu iebildi par nepieņemamību, Komisija apstrīd prasības pieņemamību, pamatojoties uz to, ka paziņojums nav akts, par kuru var celt prasību atcelt tiesību aktu. Paziņojums ir skaidrojošs paziņojums, kas pēc formas ir akts, kurš ietilpst rekomendāciju un atzinumu kategorijā, proti, tādu aktu kategorijā, attiecībā uz kuriem EK līgumā ir noteikts, ka tie nav saistoši. Līdz ar to šādas juridiskās formas izvēle uzreiz liek secināt, ka akts nav paredzēts saistošu tiesisku seku radīšanai. Komisija precizē, ka skaidrojoša paziņojuma mērķis parasti ir paskaidrot tiesības un pienākumus, kas izriet no Kopienu tiesību normām, vajadzības gadījumā ņemot vērā Tiesas judikatūru. Tādējādi no minētā izriet, ka skaidrojošais paziņojums pēc savas būtības nav akts, kas rada saistošas tiesiskas sekas attiecībā uz trešām personām, un par to

nevar celt prasību atcelt tiesību aktu. Tāpat Komisija apgalvo, ka no paziņojuma formulējuma izriet, ka tā mērķis bija nevis paredzēt juridiski saistošus noteikumus, bet gan, tieši pretēji, kā liecina tā formulējums, paziņojumā, izmantojot rekomendācijas, kas nav juridiski saistošas, ir vai nu vēlreiz izklāstīta Tiesas judikatūra, vai nu secinājumi attiecībā uz šo judikatūru.

25 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru prasību atcelt tiesību aktu var celt par visiem iestāžu veiktajiem pasākumiem neatkarīgi no to rakstura vai formas, kas ir pieņemti, lai radītu juridiskas sekas (skat. Tiesas 1997. gada 20. marta spriedumu lietā C-57/95 Francija/Komisija, *Recueil*, I-1627. lpp., 7. punkts un tajā minētā judikatūra).

26 Šajā gadījumā runa ir par paziņojumu, kuru pieņēma Komisija un kurš visā pilnībā tika publicēts *Oficiālā Vēstneša* C sērijā. Kā izriet no lietas materiāliem, šī akta mērķis ir darīt zināmu Komisijas vispārējo pieeju attiecībā uz visu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas pamatnormu piemērošanu, kuras tieši izriet no EK līguma noteikumiem un principiem, it īpaši no nediskriminācijas un pārskatāmības principa, tādu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanā, uz kuriem neattiecas vai tikai daļēji attiecas publisko iepirkumu direktīvas.

27 Tādējādi, lai novērtētu, vai paziņojums ir paredzēts jaunu tiesisku seku radīšanai salīdzinājumā ar tām, kas izriet no EK līguma pamatprincipu piemērošanas, ir jāizvērtē tā saturs (šajā ziņā skat. 1990. gada 9. oktobra spriedumu lietā C-366/88 Francija/Komisija, *Recueil*, I-3571. lpp., 11. punkts; 1991. gada 13. novembra spriedumu lietā C-303/90 Francija/Komisija, *Recueil*, I-5315. lpp., 10. punkts, un iepriekš 25. punktā minēto 1997. gada 20. marta spriedumu lietā Francija/Komisija, 9. punkts).

28 Tādējādi ir jāizvērtē, vai paziņojumā ir tikai izskaidroti noteikumi par preču brīvu apriti, brīvību veikt uzņēmējdarbību, pakalpojumu sniegšanas brīvību, nediskriminācijas, vienlīdzīgas attieksmes, kā arī samērīguma principi, un noteikumi par pārskatāmību un savstarpēju atzīšanu, kas piemērojami līgumiem, uz kuriem neattiecas vai tikai daļēji attiecas publisko iepirkumu direktīvas, vai arī tajā ir noteikti īpaši vai jauni pienākumi salīdzinājumā ar šiem noteikumiem un principiem (šajā ziņā skat. Tiesas 1993. gada 16. jūnija spriedumu lietā C-325/91 Francija/Komisija, *Recueil*, I-3283. lpp., 14. punkts, un iepriekš 25. punktā minēto 1997. gada 20. marta spriedumu lietā Francija/Komisija, 13. punkts).

29 Tādējādi tikai ar faktu, kā to apgalvo Komisija, ka skaidrojošais paziņojums pēc savas formas, rakstura vai formulējuma nav akts, kas paredzēts tiesisku seku radīšanai, nav pietiekami, lai secinātu, ka tas nerada saistošas tiesiskas sekas.

30 Taču Vācijas Federatīvā Republika atzīst, ka ir tādi Komisijas paziņojumi, kas ir publicēti, bet nav saistoši. Tomēr tā uzskata, ka šajā gadījumā paziņojuma publicēšana ir fakts, kas jāņem vērā, lai novērtētu tā tiesiskās sekas. Publicēšana ir tiesību akta pastāvēšanai nepieciešams nosacījums, un paziņojums bija paredzēts, lai radītu ārējas sekas tāpat kā tiesību akts.

31 Šajā sakarā, kā minēts iepriekš, ja no paziņojuma satura pārbaudes izriet, ka tas nosaka īpašus vai jaunus pienākumus, prasība ir jāatzīst par pieņemamu, neesot nepieciešamībai pārbaudīt, vai paziņojums tika publicēts. Turpretim, ja šādi pienākumi netiek noteikti, tikai ar paziņojuma publicēšanu vien nav pietiekami, lai secinātu, ka tas ir akts, par kuru var celt prasību atcelt tiesību aktu.

B — *Par paziņojuma saturu*

32 Savas prasības pamatošanai Vācijas Federatīvā Republika, ko atbalsta personas, kas iestājušās lietā, būtībā apgalvo, ka paziņojums ir saistošs akts, jo tas ietver jaunus noteikumus attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, kuri pārsniedz no esošajām Kopienu tiesībām izrietošos pienākumus un rada tiesiskas sekas dalībvalstīm, kas līdz ar to nozīmē, ka Komisija nav kompetenta pieņemt šādus noteikumus.

33 Šajā sakarā Vācijas Federatīvā Republika un personas, kas iestājušās lietā, būtībā apgalvo, ka, pirmkārt, paziņojumā, it īpaši tā 2.1. punktā, attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumiem, kuru vērtība ir zemāka par direktīvu attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumiem un IIB līgumiem piemērošanas robežvērtībām, ir noteikts iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākums (*ex ante*), kas nav paredzēts EK līguma pamatprincipos, kā tos ir interpretējusi Tiesa. Otrkārt, Vācijas Federatīvā Republika apgalvo, ka pienākumi, kas izriet no paziņojuma 2.2. punkta, būtiski pārsniedz pienākumus, kas izriet no EK līguma pamatprincipu interpretācijas, ko ir veikusi Tiesa. Treškārt, Vācijas Federatīvā Republika atsaucas uz atkāpju — kas ir paredzētas publiskā iepirkuma direktīvās attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti, savstarpēji vienojoties, — skaidru un vienkāršu transponēšanu attiecībā uz līgumiem, kas neietilpst publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanas jomā, kā tas ir minēts paziņojuma 2.1.4. punktā. Visbeidzot, Vācijas Federatīvā Republika apgalvo, ka tiesiskās sekas izriet no paziņojuma 1.3. punkta, kurā ir paredzēts uzsākt pārkāpuma procedūru, piemērojot EKL 226. pantu, gadījumā, ja paziņojums netiek ievērots. Saskaņā ar Vācijas Federatīvās Republikas un personu, kas iestājušās lietā, teikto visi šie elementi liek secināt, ka paziņojums ir paredzēts tiesisku seku radīšanai.

1. *Par pirmo iebildumu, kas ir pamatots ar iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākuma esamību (paziņojuma 2.1.1. punkts)*

a) Lietas dalībnieku argumenti

Vācijas Federatīvā Republika

34 Vācijas Federatīvā Republika apgalvo, ka paziņojumā, it īpaši tā 2.1.1. punktā, ir paredzēts principiāls pienākums dalībvalstīm iepriekš publicēt visus paredzamos līgumus, tādējādi arī publiskā iepirkuma līgumus, kuru vērtība ir zemāka par direktīvu attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumiem un IIB līgumiem piemērošanas robežvērtībām. Tomēr iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākumu un līdz ar to *ex ante* pārskatāmību nav iespējams izsecināt no Tiesas judikatūras, uz kuru ir balstīts paziņojums. Tādējādi *ex ante* pienākums neizriet no EK līguma pamatprincipiem vai to interpretācijas, kuru veikusi Tiesa.

35 Šajā sakarā Vācijas Federatīvā Republika savos mutvārdu paskaidrojumos piebilda, — kaut arī daži Tiesas spriedumi, kas tika taisīti pirms paziņojuma pieņemšanas, attiecās uz iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākumu — ka šī judikatūras attīstība nevar pamatot šādu pienākumu ar atpakaļejošu spēku.

36 Saskaņā ar Vācijas Federatīvās Republikas apgalvoto Tiesas judikatūra, uz kuru ir balstīts paziņojums, it īpaši 2000. gada 7. decembra spriedums lietā C-324/98 *Telaustria* un *Telefonadress* (*Recueil*, I-10745. lpp.; turpmāk tekstā — "*Telaustria*

spriedums"), 2005. gada 21. jūlija spriedums lietā C-231/03 *Coname* (Krājums, I-7287. lpp.) un 2005. gada 13. oktobra spriedums lietā C-458/03 *Parking Brixen* (Krājums, I-8585. lpp.), ir piemērojama tikai attiecībā uz pakalpojumu koncesijām, proti, uz jomu, kas neietilpst paziņojuma piemērošanas jomā.

37 Turklāt pakalpojumu koncesijas atšķiras no publiskā iepirkuma līgumiem, kuru summa ir zemāka par minētajām robežvērtībām, ekonomiskās vērtības dēļ, kas parasti pārsniedz Eiropas mēroga publiskā iepirkuma robežvērtības un tādējādi tās tuvina līgumiem, uz kuriem attiecas publiskā iepirkuma direktīvas. Tāpēc, kaut arī uz pakalpojumu koncesijām attiecas pārskatāmības pienākums, tas nenozīmē, ka šis pats pienākums noteikti attiecas arī uz paziņojumā minētajiem līgumiem. Līdz ar to saskaņā ar Vācijas Federatīvās Republikas apgalvoto nav iespējams ar pakalpojumu koncesijām saistīto judikatūru tieši transponēt uz līgumiem, kuru summa ir zemāka par robežvērtībām.

38 Turklāt Vācijas Federatīvā Republika apgalvo, ka arī divi pārējie lēmumi, kas minēti paziņojumā un kas attiecas uz līgumiem, kuru vērtība ir zemāka par robežvērtībām (Tiesas 2001. gada 3. decembra rīkojums lietā C-59/00 *Vestergaard*, *Recueil*, I-9505. lpp., un 2005. gada 20. oktobra spriedums lietā C-264/03 Komisija/Francija, Krājums, I-8831. lpp.), nevar tikt izmantoti, lai pamatotu iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākumu. Saskaņā ar Vācijas Federatīvās Republikas apgalvoto Tiesa vēl nevienā spriedumā nav lēmusi par jebkādu ar pārskatāmību saistību pienākumu, bet tā tikai atzina, ka attiecīgajā gadījumā bija piemērojams nediskriminācijas princips (iepriekš minētais rīkojums lietā *Vestergaard*, 20. un 24. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Francija, 32. un 33. punkts). Tādējādi *ex ante* pārskatāmības pienākums nav transponējams uz paziņojumā paredzētajiem līgumiem.

39 Katrā ziņā Vācijas Federatīvā Republika uzskata, ka publiskā iepirkuma līgumiem, kuru summa ir zemāka par robežvērtībām, parasti ir ļoti maza ekonomiskā vērtība, un tāpēc tie nepārkāpj attiecīgās pamatbrīvības, jo to ietekme uz šīm pamatbrīvībām ir drīzāk nenoteikta un netieša (iepriekš 36. punktā minētais spriedums lietā *Coname*, 20. punkts). Šādu apgalvojumu apstiprina ģenerāladvokātes Šarpstones [*Sharpston*]

secinājumi 2007. gada 26. aprīļa spriedumam lietā C-195/04 Komisija/Somija (Krājums, I-3351. un I-3353. lpp., 83. un 85. punkts).

40 Turklāt paziņojums attiecas uz plašāku tiesisko regulējumu, nevis tikai tām tiesību normām, kas regulē IIB līgumus, jo šiem līgumiem parasti ir raksturīga vietēja mēroga nozīme un ir mazas iespējas tos izmantot kā līgumus pārrobežu darījumiem, kas izskaidro to, kāpēc Kopienas likumdevējs attiecībā uz tiem nosaka *ex post* pārskatāmības pienākumu, nevis *ex ante* pārskatāmības pienākumu, kā tagad ir paredzēts paziņojumā.

41 Turklāt Vācijas Federatīvā Republika uzskata, ka pienākums publicēt paredzamo līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu var būt atbilstošs un efektīvs tikai tad, ja publicēšana notiek, lai atvērtu tirgu. Tā tas nebūtu gadījumā, ja nebūtu vispār vai būtu tikai daži ārvalstu pretendenti, kuri būtu ieinteresēti noslēgt tādus attiecīgos līgumus kādi ir paredzēti paziņojumā. Šajā sakarā Tiesa savā spriedumā lietā *Coname*, kas minēts iepriekš 36. punktā, atgādināja, ka ir tādi līgumi, kuru gadījumā ietekme uz EK līgumā paredzētajiem pamatprincipiem ir pārāk nenoteikta un pārāk netieša, lai varētu secināt par to iespējamu pārkāpumu. Paziņojuma 1.3. punktā ir noteikts, ka Komisija apzinās, ka dažu līgumu mazās ekonomiskās vērtības dēļ ārvalstu uzņēmumi būs mazāk ieinteresēti tos noslēgt, kas pamato to, kāpēc šādos gadījumos netiek noteikts iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākums.

42 Nosakot publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanas robežvērtības, Kopienas likumdevējs skaidri paredzēja, ka, noslēdzot līgumus ar mazāku vērtību, principā būtu jāieņem, ka to ietekme uz iekšējo tirgu ir drīzāk "nenoteikta un netieša", un līdz ar to jāsecina, ka ārvalstu pretendenti nebūs ieinteresēti. Komisijai ir jārespektē šis likumdevēja viedoklis. Vācijas Federatīvā Republika uzsver, ka šādi uzskatīja arī ģenerāladvokāte Šarpstone savos secinājumos spriedumam lietā Komisija/Somija (85. un 96. punkts), kas minēts iepriekš 39. punktā. Turklāt saskaņā ar Vācijas Federatīvās Republikas apgalvoto nebūtu pamatoti prasīt līgumslēdzējām iestādēm, lai tās katrā

gadījumā pārbauda publiskā iepirkuma līguma saistību ar iekšējo tirgu, kā tas ir paredzēts paziņojuma 1.3. punktā, bet, tieši pretēji, šīm līgumslēdzējām iestādēm ir jāspēj ātri konstatēt, kādi pārskatāmības pienākumi tām ir jāievēro. Tiesas sēdē Vācijas Federatīvā Republika piebilda, ka konkrēta un individuāla pieeja, kāda ir minēta paziņojuma 1.3. punktā, ir pretrunā tostarp Tiesas 2008. gada 15. maija spriedumam apvienotajās lietās C-147/06 un C-148/06 *SECAP* (Krājums, I-3565. lpp.), kurā Tiesa atzina, ka publiskā iepirkuma līguma saistības ar iekšējo tirgu definīcija var būtu abstrakta un vispārīga.

43 Tāpat nevar no līgumslēdzējām iestādēm prasīt, lai tās katrā konkrētā gadījumā pārbauda, vai IIB līgums vai līgums, kura vērtība ir zemāka par robežvērtību, ir saistīts ar iekšējo tirgu. Tiesiskās drošības princips prasa, lai valsts iestādes var ātri konstatēt piemērojamos publicitātes pienākumus. Noteiktās robežvērtības un IIB līgumu saraksts ir atbilstoši šim principam.

44 Turpinājumā Vācijas Federatīvā Republika uzskata, ka paziņojumā paredzētais iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākums nozīmē vairāk nekā tikai aizliegumu diskriminēt līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procesā (piemēram, piešķirot privilēģijas Vācijas pretendentiem salīdzinājumā ar ārvalstu pretendentiem). Šis pienākums prasa, lai līgumslēdzējas iestādes atļauj un veicina piedāvājumu iesniegšanu no citām dalībvalstīm.

45 Saskaņā ar Vācijas Federatīvās Republikas apgalvoto publicēšana, kāda tiek prasīta paziņojumā, ir līdzīga publicēšanai, kas paredzēta publiskā iepirkuma direktīvu normās, un ir ilga un dārga. Pamatojoties uz ģenerāladvokātes Šarpstones secinājumiem spriedumā lietā Komisija/Somija, kas minēts iepriekš 39. punktā, Vācijas Federatīvā Republika uzskata, ka dalībvalstis ir tās, kurām ir jānosaka, kā īstenot pārskatāmības principu. Tāpat no ģenerāladvokātes secinājumu spriedumam lietā Komisija/Somija,

kas minēts iepriekš 39. punktā, 98. punkta izriet, ka jautājums par to, kas ir atbilstoša publicitāte mazas vērtības līgumiem, ir jārisina saskaņā ar valsts tiesībām.

46 Šajā sakarā Vācijas Federatīvā Republika tiesas sēdē precizēja, ka tā apstrīd it īpaši līgumslēdzēju iestāžu pienākumu pašām izvēlēties visatbilstošāko līguma publicēšanas veidu, kas ir noteikts paziņojuma 2.1.2. punkta pirmajā daļā. Atsaucoties uz katru līgumslēdzēju iestādi, Komisija izmanto konkrētu un individuālu pieeju, kas neizriet no Tiesas judikatūras. Šajā sakarā Vācijas Federatīvā Republika piebilda, ka tā neapstrīd atbilstošu publicēšanas veidu piemērus, kas uzskaitīti paziņojuma 2.1.2. punktā.

47 Tādējādi Vācijas Federatīvā Republika uzskata, ka attiecībā uz paziņojumā paredzētajiem līgumiem nav tieši noteikts vispārējs pārskatāmības pienākums, kas izriet no Kopienu tiesībām. Tādējādi iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākums, kas ir paredzēts paziņojumā, ievērojami pārsniedz to, kas izriet no EK līguma pamatprincipu interpretācijas, ko ir veikusi Tiesa.

Personas, kas iestājušās lietā

48 Saskaņā ar Francijas Republikas apgalvoto ir jāizvērtē, vai paziņojumā ir izskaidroti tikai EK līguma noteikumi un principi attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumu noslēgšanu, vai arī tajā ir noteikti jauni pienākumi salīdzinājumā ar šiem noteikumiem un principiem. Paziņojums patiešām papildina jau esošās tiesību normas.

49 Šajā sakarā Francijas Republika īpaši uzsver, ka iepriekš 38. punktā minētajā rīkojumā lietā *Vestergaard* Tiesa nenoteica nekādu vispārēju pienākumu nodrošināt atbilstošu publicitāti attiecībā uz līgumiem, kuru vērtība ir zemāka par robežvērtībām, bet ka minētais rīkojums attiecas uz nediskriminācijas principa piemērošanu, nevis uz pārskatāmības pienākumu. Tiesa iepriekš 38. punktā minētā rīkojuma lietā *Vestergaard* 20. punktā uzskatīja, ka, kaut arī noteiktiem līgumiem nav piemērojamas Kopienas direktīvas publiskā iepirkuma līgumu jomā, to slēgšanas tiesību piešķirošajām līgumslēdzējām iestādēm tomēr ir jāizpilda EK līguma pamatnoteikumi, un turpinājumā no minētā secināja, ka EKL 28. pants nepieļauj, ka līgumslēdzēja iestāde līguma dokumentos paredz noteikumu, kas, izpildot līgumu, prasa izmantot noteiktas preču zīmes preci, nepievienojot piebildi "vai ekvivalents/-i" (iepriekš 38. punktā minētais rīkojums lietā *Vestergaard*, 24. punkts).

50 Šāds vispārējs atbilstošas publicitātes pienākums attiecībā uz līgumiem, kuru vērtība ir zemāka par robežvērtībām, neizriet arī no iepriekš 38. punktā minētā sprieduma lietā Komisija/Francija. Šī sprieduma 32. punktā Tiesa uzskatīja, ka, kaut arī noteiktiem līgumiem nav piemērojamas Kopienas direktīvas publiskā iepirkuma līgumu jomā, tos slēdzošajām līgumslēdzējām iestādēm tomēr ir jāizpilda EK līguma pamatnoteikumi un nediskriminācijas it īpaši pilsonības dēļ princips. Bet saskaņā ar Tiesas norādīto vienīgās sekas ir tās, ka strīdīgā Francijas tiesību norma rada šķēršļus pakalpojumu brīvai apritei EKL 49. panta izpratnē, ciktāl tā rezervē veikt deleģēta būvuzņēmēja pienākumus vienai no juridiskām personām, kas ir dibinātas saskaņā ar Francijas tiesībām un paredzētas izsmeļošā sarakstā (iepriekš 38. punktā minētais spriedums lietā Komisija/Francija, 68. punkts).

51 Turklāt Francijas Republika uzskata, ka, kaut arī iepriekš 36. punktā minētajā spriedumā lietā *Telaustria* Tiesa atsaucās uz atbilstošas publicitātes pienākumu, tā to darīja tāpēc, ka attiecīgajai koncesijai bija ļoti liela ekonomiskā vērtība. Šāds secinājums ir apstiprināts iepriekš 36. punktā minētajā spriedumā lietā *Coname*, kas, tieši pretēji, attiecās uz koncesijām ar ļoti mazu ekonomisko vērtību.

52 Katrā ziņā Francijas Republika apgalvo, ka, kaut arī bija jāuzskata, ka atbilstošas publicitātes pienākums izriet no Tiesas judikatūras, to tomēr nevar uzskatīt par iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākumu, kāds ir noteikts paziņojuma 2.1.1. punktā.

53 Turklāt Francijas Republika apgalvo, ka no ģenerāladvokātes Šarpstones secinājumiem spriedumam lietā Komisija/Somija, kas minēts iepriekš 39. punktā, un ģenerāladvokāta Fenelija [*Fennelly*] secinājumiem spriedumam lietā *Telaustria*, kas minēts iepriekš 36. punktā (*Recueil*, I-10747. lpp.), izriet, ka pārskatāmības pienākums nenozīmē publicēšanas pienākumu, kāds ir paredzēts paziņojuma 2.1.2. punktā).

54 Attiecībā uz IIB līgumiem Francijas Republika uzskata, ka Padomes izvēle uz tiem neattiecināt iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākumu ir izskaidrota Direktīvas 2004/18 preambulas 18. un 19. apsvērumā. No tiem izriet, ka attiecībā uz IIB līgumiem nav pilnībā piemērojama direktīva, proti, it īpaši iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākums, bet šie līgumi tiek izvērtēti, izmantojot mehānismu, kas ļauj ieinteresētajām personām saņemt pieeju attiecīgajai informācijai.

55 Tāpēc Francijas Republika uzskata, ka Direktīvā 2004/18 Padomei bija skaidrs nolūks noteikt īpašu un pilnīgu noteikumu kopumu attiecībā uz IIB līgumu publicēšanu, izveidojot vienkāršāku līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas sistēmu.

56 Arī Austrijas Republika uzskata, ka paziņojums ir akts, kas rada tiesiskas sekas, jo paredz vispārēju *ex ante* publicēšanas pienākumu, kas neizriet ne no EK līguma, ne no Tiesas judikatūras.

57 Šajā sakarā Austrijas Republika piebilst Vācijas Federatīvās Republikas argumentam, ka ģenerāladvokāšu Štiksas-Haklas [*Stix-Hackl*] un Šarpstones secinājumi

attiecīgi 2007. gada 13. novembra spriedumam lietā C-507/03 Komisija/Īrija (Krājums, I-9777. un I-9780. lpp.) un iepriekš 39. punktā minētajam spriedumam lietā Komisija/Somija, atklāj, ka juridiskā situācija ir neskaidra un diskutējama attiecībā uz pārskatāmības pienākuma piemērošanu tādu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanā, uz kuriem neattiecas vai tikai daļēji attiecas publisko iepirkumu direktīvas. Kamēr ģenerāladvokāte Štiksa-Hakla nonāca pie secinājuma, ka attiecībā uz pakalpojumu līgumu, kuri nav prioritāri, noslēgšanu ir jāparedz vismaz noteikums, ka par to noslēgšanu ir jāpublicē paziņojums, ģenerāladvokāte Šarpstone noliedza vispārēja *ex ante* pārskatāmības pienākuma esamību attiecībā uz līgumiem, kuru vērtība ir zemāka par robežvērtībām. Paziņojuma pieņemšanas brīdī Tiesa vēl nebija pieņēmusi nolēmumus šajās lietās. Līdz ar to gadījumos, kad Komisija savā paziņojumā noteica iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākumu attiecībā uz visām šāda veida lūgumu slēgšanas tiesību piešķiršanām (proti, gan attiecībā uz pakalpojumiem, kas nav prioritāri, gan līgumiem ar mazu ekonomisko vērtību), tā radīja jaunas tiesiskas sekas.

58 Līgumslēdzējām iestādēm uzliktie pienākumi, kas paredzēti paziņojuma 1.3. un 2.1.2. punktā, ir, kā tiesas sēdē apgalvoja Austrijas Republika, pretēji iepriekš 42. punktā minētajam spriedumam apvienotajās lietās *SECAP*, jo paziņojumā netika ņemtas vērā līgumslēdzējas iestādes iespējas, kā tas ir noteikts šī sprieduma 32. punktā.

59 Austrijas Republika arī uzskata, ka atbilstošs publicēšanas apjoms, kas ļauj atvērt pakalpojumu tirgu konkurencei, kā arī iepirkumu procedūras objektivitātes kontrole, kā ir paredzēts iepriekš 36. punktā minētajā spriedumā lietā *Telaustria*, ne vienmēr nozīmē iepriekšējas publicēšanas pienākumu. No šobrīd notiekošajiem direktīvu par pārskatīšanas procedūrām publiskā iepirkuma līgumu jomā (skat. dokumentu 2006/0066/COD, kā arī šajā dokumentā piedāvātās Padomes 1989. gada 21. decembra Direktīvas 89/665/EEK par to normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu, kuri attiecas uz izskatīšanas [pārskatīšanas] procedūru piemērošanu, piešķirot piegādes un uzņēmuma līgumus valsts vajadzībām [piegāžu un būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesības] (OV L 395, 33. lpp.), jauno 2.d un 2.f pantu) izvērtēšanas darbiem izriet, ka arī tiesību aizsardzība tiesā *a posteriori* — iepriekš nepublicējot paziņojumu par paredzamo līgumu — ļauj efektīvi kontrolēt iepirkuma procedūras objektivitāti.

60 Turklāt, kaut arī starp tiesību aktiem publiskā iepirkuma jomā un valsts atbalsta jomā nav — ne faktiski, ne tiesiski — perfektas simetrijas, Austrijas Republika izvirza *de minimis* noteikumu, kurš piemērojams tiesību aktiem valsts atbalsta jomā un saskaņā ar kuru atbalsts, kas ir zemāks par noteiktām robežvērtībām, nevar būtiski ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un neizkropļo vai nedraud izkropļot konkurenci. Austrijas Republikai nešķiet absurdi, ja tiek salīdzinātas divas tiesību jomas, pamatoties uz principu, ka publiskā iepirkuma līgumi, kuru vērtība ir zemāka par robežvērtībām, nav saistīti ar iekšējo tirgu, lai pamatotu iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākumu konkurences radīšanas nolūkā. Atbalsts tiešā veidā tiek piešķirts uzņēmumiem, savukārt robežvērtības, kas ir piemērojamas publiskā iepirkuma jomā, attiecas uz līguma vērtību, un uzņēmuma peļņa (kuru šajā gadījumā var salīdzināt ar atbalstu) veido tikai mazu daļu no šīs vērtības.

61 Visbeidzot, Austrijas Republika atsaucas uz Direktīvas 2004/18 preambulas 19. apsvērumu, no kura saskaņā ar Austrijas Republikas apgalvoto netieši izriet, ka Kopienas likumdevējs neprasa, lai pakalpojumu līgumu, kas nav prioritāri (IIB līgumi), noteikumi ļauj izmantot visas pārrobežu tirdzniecības apjoma palielināšanas iespējas. Vienīgais iemesls, kas varētu attaisnot šādu atšķirīgu attieksmi, ir tas, ka šie līgumi, kas ir izslēgti no direktīvas pilnīgas piemērošanas, netiek uzskatīti par pietiekami saistītiem ar iekšējo tirgu, lai pamatotu visu pārrobežu tirdzniecības apjoma palielināšanas iespēju izmantošanu, kas ietver vispārēju pienākumu iepriekš publicēt paziņojumu par paredzamo publisko iepirkumu.

62 Nīderlandes Karaliste apgalvo, ka Komisija interpretē Kopienu tiesības plašāk nekā tās interpretētas judikatūrā, radot veselu tiesību normu kopumu, kas nosaka dalībvalstīm iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākumu attiecībā uz visiem paziņojumā paredzētajiem publiskā iepirkuma līgumiem, savukārt Tiesa par šo jautājumu vēl nav lēmusi.

63 Tāpat Nīderlandes Karaliste, atsaucoties uz tiesiskās drošības principu, uzskata, ka jautājums par to, vai paziņojums rada jaunus pienākumus, ir jāizvērtē, pamatojoties uz judikatūru, kas bija aktuāla paziņojuma pieņemšanas brīdī. No vēlākas judikatūras izriet, ka paziņojums ir acīmredzami apsteidzis judikatūras attīstību.

Komisija

64 Attiecībā uz paziņojuma pašu saturu un likumdošanas elementiem, uz kuriem atsaucās Vācijas Federatīvā Republika, proti, būtībā publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanas robežvērtību apiešanu un iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākumu, Komisija apstrīd, ka šie paziņojumā minētie elementi nosaka jaunas tiesību normas. Tie saskaņā ar EKL 211. pantu tikai paskaidro EK līguma noteikumus un principus, kā tie ir interpretēti Tiesas judikatūrā.

65 Komisija apstrīd Vācijas Federatīvās Republikas un personu, kas iestājušās lietā, apgalvojumu, ka ar paziņojumu nav ievērots likumdevēja lēmums paredzēt publicēšanas noteikumus tikai attiecībā uz paziņojumā minētajiem publiskā iepirkuma līgumiem. Šajā sakarā Komisija apgalvo, ka, ja likumdevējs uzskatīja par nepieciešamu noteikt detalizētus noteikumus tikai attiecībā uz līgumiem, kuru vērtība pārsniedz direktīvu piemērošanas robežvērtības, tad līgumu, kuru vērtība ir zemāka par šīm robežvērtībām, gadījumā likumdevējs uzskatīja, ka bija pietiekami piemērot EK līguma noteikumus un principus. Tomēr likumdevējs negribēja un arī nevarēja ar direktīvu palīdzību izslēgt šo EK līguma noteikumu un principu piemērošanu attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumiem, kuru vērtība ir zemāka par robežvērtību.

66 Minētais izriet no Tiesas judikatūras, it īpaši iepriekš 36. punktā minētā sprieduma lietā *Telaustria* un iepriekš 38. punktā minētā sprieduma lietā Komisija/Francija. Saskaņā ar Komisijas apgalvoto Tiesa savā spriedumā lietā *Telaustria*, kas minēts iepriekš 36. punktā, konstatēja, ka līgumslēdzējām iestādēm, noslēdzot līgumus, uz kuriem neattiecas publiskā iepirkuma direktīvas, vienalga bija jāievēro, vispārīgā nozīmē, EK līguma pamatnoteikumi un, konkrētāk, nediskriminācijas pilsonības dēļ princips (iepriekš 36. punktā minētais spriedums lietā *Telaustria*, 60. punkts). Šāda argumentācija ir pamatota iepriekš 38. punktā minētā sprieduma lietā Komisija/Francija 33. punktā. Tāpat iepriekš 36. punktā minētajā spriedumā lietā *Coname* Tiesa apstiprināja, ka uz līgumiem, kuri neietilpst direktīvas piemērošanas jomā, piemēram, uz koncesiju līgumiem, tomēr attiecas vispārējie EK līguma noteikumi. Eiropas likumdevējs, pieņemot publiskā iepirkuma direktīvas, ņēma vērā šo judikatūru Direktīvas 2004/17 preambulas 9. apsvērumā.

67 Saskaņā ar Komisijas apgalvoto arī Tiesa konkretizēja pārskatāmības pienākuma saturu, apstiprinot, ka citā dalībvalstī reģistrētiem uzņēmumiem, pirms ir piešķirtas līguma slēgšanas tiesības, ir jābūt pieejamai ar šo līgumu saistītai informācijai, lai vajadzības gadījumā tie varētu izteikt savu interesi noslēgt šo līgumu (iepriekš 36. punktā minētais spriedums lietā *Coname*, 21. punkts).

b) Vispārējās tiesas vērtējums

68 Vācijas Federatīvā Republika un personas, kas iestājušās lietā, apgalvo, ka paziņojuma 2.1.1. punktā principā ir noteikts pienākums visām dalībvalstīm publicēt paziņojumu par visiem paredzamajiem publisko iepirkumu līgumiem, pirms ir piešķirtas šo līgumu slēgšanas tiesības, kas ir uzskatāms par jaunu pienākumu salīdzinājumā ar EK līguma principiem.

69 Attiecībā uz EK līguma noteikumiem un principiem (paziņojuma 1.1. punkts), kas piemērojami tādu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanā, kuri ir saistīti ar iekšējo tirgu, paziņojuma 2.1. punktā ir paredzēti pamatnoteikumi, kas piemērojami publicēšanas jomā. Šajā sakarā 2.1.1. punktā ar nosaukumu "Pienākums nodrošināt adekvātu publicitāti" ir noteikts:

"Saskaņā ar [Tiesas] praksi princips par vienlīdzīgu attieksmi un nediskrimināciju ir saistīts ar pārskatāmības pienākumu, kurš nozīmē garantēt adekvātu publicitāti jebkuram potenciālam pretendentam, ļaujot īstenot konkurenci tirgū.

Pārskatāmības pienākums nosaka, ka uzņēmumam, kurš atrodas citas dalībvalsts teritorijā, jānodrošina piekļuve atbilstošai informācijai par līgumu pirms tā slēgšanas tiesību piešķiršanas, lai šis uzņēmums varētu izrādīt interesi par šā līguma slēgšanas tiesību iegūšanu, ja to vēlētos.

Komisija uzskata, ka šajā ziņā nepietiks ar līdzšinējo praksi sazināties ar vairākiem iespējamiem pretendentiem, pat tad, ja līgumslēdzējs iesaista uzņēmumus no citām dalībvalstīm vai mēģina sazināties ar visiem iespējamiem piegādātājiem. Šāda selektīva pieeja nevar neietvert citu dalībvalstu iespējamo pretendentu diskrimināciju, jo īpaši to, kuri tirgū ir jaunienācēji. Tas pats attiecas uz visu veidu "pasīvo" publicitāti, kad līgumslēdzējs neveic aktīvu reklamēšanu, bet atbild uz informācijas pieprasījumiem no iesniedzējiem, kuri paši uzzinājuši par paredzētā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu. Arī vienkārša atsauce uz tādiem informēšanas pasākumiem kā plašsaziņas līdzekļu ziņojumiem, parlamentārām vai politiskām debatēm vai kongresiem, nenozīmē adekvātas publicitātes nodrošināšanu.

Tāpēc vienīgais veids, kā nodrošināt [Tiesas] noteikto prasību ievērošanu, ir pietiekami pieejamas reklāmas publicēšana pirms līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas. Šo reklāmu publicē līgumslēdzējs, lai atklātu konkursu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu."

70 Pirmajās divās paziņojuma 2.1.1. punkta daļās ir atgādināta Tiesas judikatūra, kas izriet no iepriekš 36. punktā minētajiem spriedumiem lietās *Telaustria*, *Coname* un *Parking Brixen*, un to neapstrīd ne Vācijas Federatīvā Republika, ne kāda no personām, kas iestājušās lietā. Turklāt paziņojuma 2.1.1. punkta trešā daļa netika apstrīdēta arī rakstveida procesā. Paziņojuma 2.1.1. punkta pēdējā daļā ir secināts, ka pienākums nodrošināt atbilstošu publicitāti nozīmē publicēt pietiekami pieejamu paziņojumu par paredzamo līgumu pirms līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas.

71 Vācijas Federatīvā Republika, kuru atbalsta personas, kas iestājušās lietā, būtībā apgalvo, ka šajā paziņojuma punktā attiecībā uz paziņojumā minētajiem publiskā iepirkuma līgumiem ir paredzēts iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākums, kas nekādā veidā neizriet no principiem un šajā punktā minētās Tiesas judikatūras. Tādējādi tas ir uzskatāms par jaunu pienākumu, kas piešķir attiecīgajam paziņojumam tāda akta, kas rada obligātas tiesiskas sekas, raksturu, par kuru var celt prasību atcelt tiesību aktu.

72 Tādējādi ir jāizvērtē, vai paziņojumā ir tikai paskaidrots šis pienākums, kas attiecībā uz dalībvalstīm izriet no EK līguma pamatprincipiem, vai arī tajā ir noteikti jauni pienākumi, kā to apgalvo Vācijas Federatīvā Republika un personas, kas iestājušās lietā.

73 Šajā sakarā vispirms ir jāteic, ka Eiropas Savienības direktīvās paredzētās īpašās un stingrās procedūras, kas koordinē publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību

piešķiršanu, attiecas tikai uz tiem līgumiem, kuru vērtība pārsniedz katrā no šīm direktīvām skaidri paredzēto robežvērtību (iepriekš 38. punktā minētais rīkojums lietā *Vestergaard*, 19. punkts, un iepriekš 38. punktā minētais spriedums lietā Komisija/Francija, 33. punkts). Tādējādi šo direktīvu noteikumi neattiecas uz līgumiem, kuru vērtība ir zemāka par tajās noteikto robežvērtību.

74 Tomēr tas nenozīmē, ka šie pēdējie līgumi ir izslēgti no Kopienu tiesību piemērošanas jomas (iepriekš 38. punktā minētais rīkojums lietā *Vesteregaard*, 19. punkts). Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru attiecībā uz tādu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, uz kuriem to vērtības dēļ neattiecas Kopienu tiesību normās paredzētās procedūras, līgumslēdzējām iestādēm tomēr ir pienākums ievērot, vispārīgi runājot, EK līguma pamatnoteikumus (iepriekš 38. punktā minētais rīkojums lietā *Vestergaard*, 20. punkts, un iepriekš 38. punktā minētais spriedums lietā Komisija/Francija, 32. punkts) un, konkrētāk, nediskriminācijas pilsonības dēļ principu (šajā ziņā skat. Tiesas 1999. gada 18. novembra spriedumu lietā C-275/98 *Unitron Scandinavia* un *3-S*, *Recueil*, I-8291. lpp., 29. punkts; iepriekš 36. punktā minētos spriedumus lietā *Telaustria*, 62. punkts; lietā *Coname*, 16. punkts; lietā *Parking Brixen*, 46. punkts, un 2006. gada 6. aprīļa spriedumu lietā C-410/04 *ANAV*, Krājums, I-3303. lpp., 18. punkts).

75 Turklāt iepriekš minēto apstiprina Direktīvas 2004/17 preambulas 9. apsvērums, saskaņā ar kuru "attiecībā uz valsts [publiskā iepirkuma] līgumiem, kam ir zemāka vērtība par to, no kuras sāk piemērot Kopienas līmeņa koordinēšanas noteikumus, ieteicams vērst uzmanību uz Tiesas praksi, saskaņā ar kuru piemēro iepriekš minēto Līgumu noteikumus un principus [proti, vienlīdzīgas attieksmes principu, kura īpaša izpausme ir nediskriminācijas princips, savstarpējās atzīšanas principu, samērīguma principu, kā arī pārskatāmības pienākumu]", kā arī Direktīvas 2004/18 preambulas 1. un 2. apsvērums, kuros ir minēta šo pašu principu piemērošana visiem dalībvalstīs noslēgtajiem līgumiem, neatkarīgi no tā, vai to vērtība ir zemāka vai augstāka par robežvērtībām.

76 Vienlīdzīgas attieksmes princips un nediskriminācijas pilsonības dēļ princips ietver, kā Tiesa ir vairākkārt atzinusi, it īpaši pārskatāmības pienākumu, kas ļauj valsts iestādei, kura ir līgumslēdzēja iestāde, pārliecināties, ka šie principi tiek ievēroti (iepriekš 74. punktā minētais Tiesas spriedums lietā *Unitron Scandinavia* un *3-S*, 31. punkts; iepriekš 36. punktā minētais spriedums lietā *Telaustria*, 61. punkts; 2002. gada 18. jūnija spriedums lietā C-92/00 *HI*, *Recueil*, I-5553. lpp., 45. punkts; iepriekš 36. punktā minētais spriedums lietā *Parking Brixen*, 49. punkts, un iepriekš 74. punktā minētais spriedums lietā *ANAV*, 21. punkts). Šis pienākums ir nostiprināts Direktīvas 2004/17 preambulas 9. apsvērumā, kā arī Direktīvas 2004/18 preambulas 2. apsvērumā. No minētā izriet, ka dalībvalstīm un to līgumslēdzējām iestādēm ir jāievēro šis pārskatāmības pienākums, kā to ir interpretējusi Tiesa, visu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas gadījumā.

77 Turpinājumā Tiesa precizēja, ka šis līgumslēdzējai iestādei noteiktais pārskatāmības pienākums ietver prasību katra potenciālā pretendenta interesēs nodrošināt atbilstošu publicitāti, kas ļauj atvērt pakalpojumu tirgu konkurencei un kontrolēt iepirkuma procedūru objektivitāti (iepriekš 36. punktā minētie spriedumi lietā *Telaustria*, 62. punkts; lietā *Parking Brixen*, 49. punkts, un iepriekš 74. punktā minētais spriedums lietā *ANAV*, 21. punkts).

78 Saskaņā ar Tiesas apgalvoto līgumslēdzējām iestādēm noteiktais pārskatāmības pienākums it īpaši ietver prasību nodrošināt uzņēmumam, kurš ir reģistrēts dalībvalstī, kas nav attiecīgā dalībvalsts, iespēju iegūt pieeju atbilstošai ar attiecīgo publiskā iepirkuma līgumu saistītai informācijai, pirms ir piešķirtas šī līguma slēgšanas tiesības, tādējādi ļaujot šim uzņēmumam, ja tas vēlas, izrādīt savu interesi iegūt šī publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesības (šajā ziņā skat. iepriekš 36. punktā minēto spriedumu lietā *Coname*, 21. punkts).

79 No iepriekš minētās judikatūras izriet, ka pārskatāmības pienākums atbilstošas publicitātes izpratnē līdz ar to ietver paziņojuma publicēšanu pirms attiecīgā publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas, citiem vārdiem, iepriekšēju publicēšanu. Tādējādi, un pretēji Vācijas Federatīvās Republikas un personu, kas iestājušās

lietā, argumentācijai, paziņojums, kurā ir minēta "pietiekami pieejamas reklāmas publicēšana pirms līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas", nenoteica dalībvalstīm jaunu pienākumu, bet tikai atgādināja jau esošo pienākumu, kāds izriet no Kopienu tiesībām, kas piemērojamas attiecīgajā paziņojumā minētajiem publiskā iepirkuma līgumiem, kā to ir interpretējusi Kopienu tiesa.

80 Turklāt to apstiprina Tiesas judikatūra pēc paziņojuma publicēšanas, kā to tiesas sēdē atzina Vācijas Federatīvā Republika. Patiešām, saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, pirmkārt, no primārajām tiesībām izrietošie pienākumi attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi un pārskatāmību ir pilnībā piemērojami līgumiem, kuri, kaut arī tie ir izslēgti no publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanas jomas, ietver noteiktu pārrobežu elementu (šajā ziņā attiecībā uz Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīvu 93/36/EEK, ar ko koordinē piegāžu valsts [publiskā iepirkuma] līgumu [slēgšanas tiesību] piešķiršanas procedūras (OV L 199, 1. lpp.), un līgumu, kura vērtība ir zemāka par minētās direktīvas piemērošanas robežvērtību, skat. Tiesas 2007. gada 14. jūnija spriedumu lietā C-6/05 *Medipac-Kazantzidis*, Krājums, I-4557. lpp., 33. punkts; attiecībā uz Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīvu 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu [publiskā iepirkuma] līgumu [slēgšanas tiesību] piešķiršanai (OV L 209, 1. lpp.) un IIB līgumu — iepriekš 57. punktā minēto spriedumu lietā Komisija/Īrija, 30., 31. un 32. punkts, un attiecībā uz Padomes Direktīvām 92/50, 93/36 un Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīvu 93/37/EEK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts [publiskā iepirkuma] līgumu [slēgšanas tiesību] piešķiršanas procedūras (OV L 199, 54. lpp.), un Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīvu 93/38/EEK, ar ko koordinē līgumu [slēgšanas tiesību] piešķiršanas procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un telekomunikāciju nozarē (OV L 199, 84. lpp.), — Tiesas 2008. gada 21. februāra spriedumu lietā C-412/04 Komisija/Itālija, Krājums, I-619. lpp., 66., 81. un 82. punkts). Otrkārt, saskaņā ar Tiesas norādīto *ex post* publicēšana nevar nodrošināt atbilstošu publicitāti judikatūras, kas izriet no iepriekš 36. punktā minēto spriedumu lietā *Telaustria* un lietā *Coname*, izpratnē, kas nozīmē, ka no EK līguma principiem izrietošais pārskatāmības pienākums prasa, lai paziņojums par paredzamo publisko iepirkumu tiek publicēts pirms attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas (iepriekš 57. punktā minētais spriedums lietā Komisija/Īrija, 30. un 32. punkts).

81 Konstatējumu, saskaņā ar kuru paziņojuma 2.1.1. punktā paredzētais iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākums nepārsniedz EK līguma pamatprincipus, kā tos ir

interpretējusi Tiesa, nevar apšaubīt ar dažādiem argumentiem, kurus izvirzīja Vācijas Federatīvā Republika un personas, kas iestājušās lietā.

82 Pirmkārt, Vācijas Federatīvā Republika būtībā apgalvo, ka iepriekš 36. punktā minētie spriedumi lietās *Telaustria*, *Coname* un *Parking Brixen* attiecas uz pakalpojumu koncesiju publiskā iepirkuma līgumiem, kuri, kaut arī tie ir ārpus publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanas jomas, to vērtības ziņā ir pielīdzināmi publiskā iepirkuma līgumiem, kas ietilpst minēto direktīvu piemērošanas jomā, un ka līdz ar to judikatūra, kas izriet no šiem spriedumiem, nav piemērojama paziņojumā minētajiem publiskā iepirkuma līgumiem.

83 Šajā sakarā ir jāteic, ka no judikatūras, uz kuru atsaucās Vācijas Federatīvā Republika, lai pamatotu savu argumentu, izriet, ka attiecībā uz koncesiju līgumiem Tiesa jau ir atzinusi, ka, kaut arī šādu koncesiju piešķiršanu neregulē neviena no publiskā iepirkuma direktīvām, uz šiem līgumiem tomēr attiecas EK līguma vispārīgie noteikumi (šajā ziņā skat. iepriekš 36. punktā minēto spriedumu lietā *Coname*, 16. punkts, kuru apstiprina iepriekš 38. punktā minētais spriedums lietā Komisija/Francija, 33. punkts). Tāpat ir jākonstatē, ka saskaņā ar šo judikatūru pārskatāmības pienākums izriet tieši no minētā līguma vispārīgajiem noteikumiem, it īpaši vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminācijas principa (iepriekš 36. punktā minētie spriedumi lietā *Telaustria*, 61. punkts, un lietā *Parking Brixen*, 49. punkts) un ka pats minētais pārskatāmības pienākums nozīmē iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākumu (šajā ziņā skat. iepriekš 36. punktā minēto spriedumu lietā *Coname*, 21. punkts). Turpretim fakts, ka attiecīgie līgumi šajos spriedumos to nozīmīguma ziņā bija pielīdzināmi publiskā iepirkuma līgumiem, uz kuriem attiecas publiskā iepirkuma direktīvas, nav minēts nevienā no šiem spriedumiem, lai pamatotu atbilstoša, it īpaši iepriekšēja, paziņojuma publicēšanas pienākumu. No minētā izriet, ka pretēji Vācijas Federatīvās Republikas apgalvotajam šī judikatūra ir transponējama uz paziņojumā minētajiem publiskā iepirkuma līgumiem, uz kuriem, kā jau tika teikts, attiecas arī vienlīdzīgas attieksmes princips un no tā izrietošais pārskatāmības pienākums.

84 Pakārtoti ir jāuzsver, ka minēto turklāt apstiprina Tiesas judikatūra pēc paziņojuma publicēšanas. Iepriekš 80. punktā minētā sprieduma lietā *Medipac-Kazantzidis* 33. punktā Tiesa saistībā ar būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu atsaucās uz pastāvīgo judikatūru, saskaņā ar kuru, pat ja līguma, par kura slēgšanas tiesībām izsludināts publiskais iepirkums, vērtība ir mazāka par robežvērtību to publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanai, ar kurām Kopienu likumdevējs regulē publiskā iepirkuma jomu, un attiecīgais līgums tādējādi neietilpst to piemērošanas jomā, līgumslēdzējām iestādēm, slēdzot līgumu, tomēr ir pienākums ievērot Kopienu tiesību vispārīgos principus, kā, piemēram, vienlīdzīgas attieksmes princips un no tā izrietošais pārskatāmības pienākums, un šajā sakarā minēja iepriekš 36. punktā minētos spriedumus lietās *Telaustria*, *Coname* un *Parking Brixen*. Tādējādi Tiesa paplašināja pieeju, kas tika izmantota attiecībā uz valsts pakalpojumu koncesiju līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, to izmantojot arī attiecībā uz noteikumiem, kas regulē tādu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, kuru finansiālā vērtība ir zemāka par direktīvu piemērošanas robežvērtību (iepriekš 80. punktā minētais spriedums lietā *Medipac-Kazantzidis*, 33. punkts).

85 Otrkārt, attiecībā uz Vācijas Federatīvās Republikas argumentu — kurš īsumā ir minēts iepriekš 38. punktā un saskaņā ar kuru rīkojums lietā *Vestergaard*, kas minēts iepriekš 38. punktā, un spriedums lietā Komisija/Francija, kas minēts iepriekš 38. punktā, attiecas tikai uz nediskriminācijas principu un līdz ar to ar tiem nevar pamatot iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākumu — pietiek atgādināt, ka pārskatāmības pienākums, it īpaši atbilstošas publicitātes formā, izriet saskaņā ar šī sprieduma 76. punktā minēto judikatūru tieši no vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminācijas pilsonības dēļ principiem. Ņemot vērā, ka no šiem lēmumiem izriet, ka EK līguma pamatnoteikumi ir piemērojami attiecībā uz visiem publiskā iepirkuma līgumiem, pat ja uz tiem neattiecas publiskā iepirkuma direktīvas (iepriekš 38. punktā minētais rīkojums lietā *Vestergaard*, 19. punkts, un iepriekš 38. punktā minētais spriedums lietā Komisija/Francija, 32. un 33. punkts), Komisija savā paziņojumā pamatoti atsaucās uz minēto rīkojumu un spriedumu.

86 Treškārt, arī argumentu, saskaņā ar kuru Kopienu likumdevējs, nosakot publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanas robežvērtības, skaidri norādīja, ka par šīm

robežvērtībām zemākas vērtības gadījumā principā bija jāpieņem, ka ietekme uz iekšējo tirgu ir drīzāk "nenoteikta un netieša" un tāpēc ārvalstu pretendenti nav ieinteresēti, nevar atbalstīt.

87 Šajā sakarā ir jāprecizē, ka tikai tāpēc vien, ka publiskā iepirkuma vērtība ir zemāka par publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanas robežvērtībām, nevar pieņemt, ka minētajam publiskā iepirkuma līgumam uz iekšējo tirgu nav gandrīz nekādas ietekmes. Šāds viedoklis ir pretrunā šī sprieduma 73. un 74. punktā minētajai judikatūrai, saskaņā ar kuru šādi līgumi nav izslēgti no Kopienu tiesību piemērošanas jomas. Tātad, ja *a priori* varētu izslēgt jebkādu minēto līgumu ietekmi uz iekšējo tirgu, tad būtu piemērojamas Kopienu tiesības.

88 Ir skaidrs, kā to atzina arī Tiesa, ka ir pietiekami iespējams, ka īpašu apstākļu, piemēram, ļoti mazas ekonomiskās intereses, dēļ varētu pamatoti apgalvot, ka uzņēmums, kas atrodas dalībvalstī, kura nav līgumslēdzējas iestādes dalībvalsts, nav ieinteresēts noslēgt attiecīgo līgumu un ka līdz ar to ietekme uz attiecīgajām pamatbrīvībām ir jāuzskata par pārāk nenoteiktu un netiešu, lai varētu secināt par to iespējamu pārkāpumu (šajā ziņā skat. iepriekš 36. punktā minēto spriedumu lietā *Coname*, 20. punkts un tajā minētā judikatūra). Tomēr secinājums par to, ka pamatbrīvības nav pārkāptas, var izrietēt tikai no īpašu apstākļu izvērtēšanas katrā konkrētajā gadījumā, un to nevar pamatot ar faktu, ka attiecīgā līguma vērtība nepārsniedz noteiktu robežvērtību.

89 Tāpēc paziņojuma 1.3. punktā ir paredzēts:

"Katrs līgumslēdzējs pats izlemj, vai paredzētā līguma slēgšanas tiesību piešķiršana varētu interesēt uzņēmējus citās dalībvalstīs. Komisija uzskata, ka šāds lēmums

jāpamato ar attiecīgā gadījuma īpašo apstākļu novērtējumu, piemēram, līguma priekšmeta, tā paredzamās vērtības, attiecīgās nozares specifikas (tirgus lieluma un struktūras, komercprakses utt.) un izpildes vietas ģeogrāfiskā novietojuma novērtējumu. Ja līgumslēdzējs nonāk pie secinājuma, ka attiecīgais līgums ir būtisks attiecībā uz iekšējo tirgu, tā slēgšanas tiesības jāpiešķir saskaņā ar pamatstandartiem, kas izriet no Kopienas tiesību aktiem."

90 Ceturtkārt, Vācijas Federatīvā Republika tomēr apgalvo, ka, prasot līgumslēdzējām iestādēm izvērtēt katrā konkrētajā gadījumā publiskā iepirkuma līguma saistību ar iekšējo tirgu, lai noteiktu it īpaši to, vai ir piemērojams paziņojuma 2.1.1. punktā noteiktais iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākums, ar minēto paziņojumu tiek radīts jauns pienākums un līdz ar to — obligātas tiesiskas sekas.

91 Taču Tiesas judikatūrā jau ir noteikts pienākums līgumslēdzējām iestādēm attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumu, kas neietilpst publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanas jomā, izvērtēt, šim vērtējumam esot pakļautam kompetentās tiesas pārbaudei, attiecīgā līguma īpatnības, lai noteiktu tā atbilstību publiskā iepirkuma procedūras noteikumiem (šajā ziņā skat. iepriekš 36. punktā minēto spriedumu lietā *Parking Brixen*, 49. un 50. punkts). Tādējādi nevar apgalvot, ka paziņojuma 1.3. punkts, skatot to kopā ar 2.1.1. punktu, nosaka dalībvalstīm jaunu pienākumu.

92 Vācijas Federatīvā Republika un Austrijas Republika tiesas sēdē šajā sakarā piebilda, ka īpašs vērtējums, kāds ir paredzēts paziņojuma 1.3. punktā, būtu pretrunā iepriekš 42. punktā minētajam spriedumam apvienotajās lietās *SECAP* (30.–32. punkts), kurā ir paredzēta abstrakta un vispārēja definīcija publiskā iepirkuma līguma saistībai ar iekšējo tirgu.

93 Šajā sakarā ir jākonstatē, ka iepriekš 42. punktā minētā sprieduma apvienotajās lietās *SECAP* 30. punktā ir nostiprināts šī sprieduma 91. punktā minētais secinājums, saskaņā ar kuru principā līgumslēdzēja iestāde ir tā, kurai pirms publiskā iepirkuma procedūras noteikumu definēšanas ir jānovērtē iespēja, ka par līgumu, kura paredzamā vērtība ir zemāka par Kopienu tiesību normās noteikto robežvērtību, tiks izrādīta interese arī aiz attiecīgās valsts robežām, apzinoties, ka šis vērtējums ir pakļauts tiesas pārbaudei.

94 Turklāt ir jāteic, ka paziņojumā nav pretrunu, it īpaši starp tā 1.3. punktu un iepriekš 42. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *SECAP*. Paziņojums neaizliedz paredzēt tiesiskajā regulējumā valsts vai vietējā līmenī objektīvus kritērijus, kas liecina par noteiktu ieinteresētību arī no citu dalībvalstu pretendentu puses, kā tas ir noteikts iepriekš 42. punktā minētā sprieduma apvienotajās lietās *SECAP* 31. punktā. Tomēr līgumslēdzējām iestādēm, kas piemēro šādu valsts tiesisko regulējumu, ir jāievēro arī EK līguma pamatnoteikumi, kā arī nediskriminācijas it īpaši pilsonības dēļ princips (iepriekš 42. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *SECAP*, 29. punkts).

95 Attiecībā uz iepriekš 42. punktā minētā sprieduma apvienotajās lietās *SECAP* 32. punktu ir jākonstatē, ka tas nav pretrunā arī paziņojuma 1.3. un 2.1.2. punktam. Minētais sprieduma punkts attiecas uz noteiktu piedāvājumu automātisku izslēgšanu to neparasti zemās vērtības dēļ pat tad, ja attiecībā uz tiem interesi izrāda pretendenti no citām valstīm, un tādējādi šis punkts attiecas uz citu publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procesa stadiju, nevis uz to stadiju, kad tiek vērtēts, vai par publiskā iepirkuma līgumu varētu izrādīt interesi arī uzņēmēji no citām dalībvalstīm, kā tas tiek prasīts paziņojuma 1.3. punktā, vai uz stadiju, kad tiek lemts par visatbilstošāko publicēšanas veidu, kā tiek prasīts paziņojuma 2.1.2. punktā. Katrā ziņā ir jāuzsver, ka minētie paziņojuma punkti neizslēdz iespēju ņemt vērā līgumslēdzējas iestādes administratīvās iespējas un līdz ar to nerada dalībvalstīm vai to līgumslēdzējām iestādēm jaunu pienākumu.

96 Piektkārt, pretēji tam, ko apgalvo Vācijas Federatīvā Republika (skat. iepriekš 46. punktu), paziņojuma 2.1.2. punkts, saskaņā ar kuru "līgumslēdzēji paši izvēlas

visatbilstošāko līguma publicēšanas veidu", neliedz to, ka valsts tiesiskajā regulējumā tiek noteikti vispārēji kritēriji, pēc kuriem ir jāvadās, izdarot šādu izvēli, vienlaikus tajā precizējot, ka ar šiem kritērijiem nevar tikt apdraudēta EK līguma pamatnoteikumu, tai skaitā it īpaši nediskriminācijas pilsonības dēļ principa, ievērošana. Kā jau tika teikts šī sprieduma 91. punktā, līgumslēdzēja iestāde ir tā, kurai ir jānovērtē, šim vērtējumam esot pakļautam kompetentās tiesas kontrolei, publiskā iepirkuma procedūras noteikumu atbilstība attiecīgā publiskā iepirkuma līguma īpatnībām. Saskaņā ar Tiesas judikatūru paziņojums tādējādi ļauj līgumslēdzējām iestādēm pašām noteikt atbilstošas publicitātes apmēru un veidu (šajā ziņā skat. iepriekš 36. punktā minēto spriedumu lietā *Parking Brixen*, 49. un 50. punkts). Paziņojuma 2.1.2. punktā ir pamatoti norādīts, ka "līgumslēdzēji paši izvēlas visatbilstošāko līguma publicēšanas veidu". Tāpēc tas nerada līgumslēdzējām iestādēm jaunu juridisku pienākumu.

97 Turklāt, atbildot uz Austrijas Republikas argumentu, kas bija balstīts uz publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanas robežvērtību salīdzināšanu ar valsts atbalsta gadījumā piemērojamo *de minimis* noteikumu, pietiek norādīt, ka no minētajām direktīvām nekādā veidā neizriet, ka attiecīgās robežvērtības ir pamatotas ar apsvērumiem, kas ir līdzīgi tiem, kuri pamato *de minimis* noteikumu valsts atbalsta jomā.

98 Sestkārt, attiecībā uz Francijas Republikas argumentu, saskaņā ar kuru ar paziņojuma 2.1.2. punktu ir ieviests publicēšanas pienākums, kas ietver rakstveida komunikācijas līdzekļu izmantošanu, lai nodrošinātu publicitāti attiecīgajiem līgumiem, ir jāteic, ka tas ir balstīts uz kļūdainu pieņēmumu. Nekur paziņojumā nav minēts publicēšanas pienākums, kas ietver rakstveida komunikācijas līdzekļu izmantošanu, lai nodrošinātu publicitāti tajā paredzētajiem līgumiem. Pirmkārt, paziņojuma 2.1.3. punkta pirmajā daļā ir atgādināta judikatūra, saskaņā ar kuru pārskatāmības pienākums ne vienmēr nozīmē pienākumu organizēt formālu uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu

procedūru (iepriekš 36. punktā minētais spriedums lietā *Coname*, 21. punkts). Otrkārt, 2.1.2. punkta trešajā daļā ir noteikts:

"Adekvāti un parasti izmantotie publicitātes līdzekļi ir šādi:

— Internets, [..]."

Kā atzīst Vācijas Federatīvā Republika un personas, kas iestājušās lietā, runa ir par norādošu un nekādā ziņā par izsmeļošu uzskaitījumu dažādiem atbilstošas publicitātes līdzekļiem.

99 Septītkārt, attiecībā uz Vācijas Federatīvās Republikas un Francijas Republikas argumentiem — saskaņā ar kuriem fakts, ka paziņojumā paredzētais pārskatāmības pienākums (paziņojuma 2.1.1. punkta trešā daļa) nepieļauj praksi, kas ietver sazināšanos ar potenciālajiem pretendentiem, pat ja līgumslēdzēja iestāde vēršas pie uzņēmumiem citās dalībvalstīs un cenšas sazināties ar visiem potenciālajiem piegādātājiem, nozīmē to, ka tiek radīti īpaši pienākumi salīdzinājumā ar EK līguma principiem, — ir jāuzsver, ka tie attiecas uz tādu paziņojuma daļu, kas nekur prasības pieteikumā vai iestāšanās rakstā netiek apstrīdēta. Šajā sakarā ir jāteic, ka, kaut arī Reglamenta 48. panta 2. punkts atļauj noteiktos apstākļos tiesvedības laikā izvirzīt jaunus pamatus, šo noteikumu nekādā ziņā nevar interpretēt tādējādi, ka tas atļauj prasītājai vērsties Vispārējā tiesā ar jauniem prasījumiem un grozīt strīda priekšmetu (skat. Pirmās instances tiesas 2001. gada 12. jūlija spriedumu lietā T-3/99 *Banatrading*/Padome, *Recueil*, II-2123. lpp., 28. punkts un tajā minētā judikatūra). No minētā izriet, ka attiecīgie argumenti nav pieņemami, jo to mērķis ir paplašināt strīda priekšmetu, iekļaujot tajā paziņojuma daļu, kas nav minēta prasības pieteikumā, ar kuru tika lūgts uzsākt tiesvedību.

100 Katrā ziņā ir jākonstatē, ka paziņojums neizslēdz šādu praksi pilnīgi un galīgi. Kā ir paredzēts paziņojuma 2.2.2. un 2.1.3. punktā, līgumslēdzējas iestādes var līdz atbilstošam līmenim ierobežot pretendentu skaitu, kuri tiek uzaicināti iesniegt piedāvājumus. Tomēr šajā sakarā paziņojumā ir prasīts ievērot nediskriminācijas un pārskatāmības pienākumus (paziņojuma 2.2.2. punkts), lai nodrošinātu pietiekamu konkurenci. Turklāt, lai varētu kontrolēt publiskā iepirkuma procedūras objektivitāti, Vispārējā tiesa uzskata, ka no pārskatāmības pienākuma izriet, ka līgumslēdzējai iestādei ir aktīvi jāizplata informācija, kā arī jānodrošina atbilstoši iepirkuma procedūras noteikumi pirms līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas (iepriekš 36. punktā minētais spriedums lietā *Parking Brixen*, 50. punkts). Tādējādi paziņojuma 2.1.1. punkta trešās daļas saturs, kuru apstrīd Vācijas Federatīvā Republika un Francijas Republika, nerada īpašus pienākumus.

2. *Par otro iebildumu, kas izriet no publicēšanas pienākumu precizēšanas (paziņojuma 2.2. punkts)*

a) Lietas dalībnieku argumenti

Vācijas Federatīvā Republika

101 Vācijas Federatīvā Republika apgalvo, ka no paziņojuma 2.2. punkta izrietošie pienākumi būtiski pārsniedz to, kas izriet no Tiesas veiktās EK līguma pamatprincipu

interpretācijas. Saskaņā ar Vācijas Federatīvās Republikas apgalvoto — Komisija paziņojuma 2.2. punktā vispirms nolēma, ka līgumu slēgšanas tiesības ir jāpiešķir saskaņā ar EK līguma pamatprincipiem, lai nodrošinātu taisnīgus konkurences nosacījumus visiem ieinteresētajiem pretendentiem, un pēc tam no šī vispārējā pienākuma izsecināja vairākus īpašus pienākumus attiecībā uz paredzamās līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas publicēšanu.

102 Vācijas Federatīvā Republika it īpaši apgalvo, ka saskaņā ar paziņojuma 2.2. punktu dalībvalstīm ir jāraksturo līguma priekšmets tā, lai visi potenciālie pretendenti varētu to saprast vienādi, vienlaikus nodrošinot vienlīdzīgu piekļuvi uzņēmējiem no visām dalībvalstīm. Turklāt, ja tās prasa, lai pretendenti iesniedz rakstveida dokumentus, iestādēm ir jāpieņem arī citās dalībvalstīs sagatavoti dokumenti. Piešķirtajam termiņam ir jābūt pietiekamam, lai to varētu ievērot pretendenti no citām dalībvalstīm. Visbeidzot, procedūrai ir jābūt pārskatāmai visiem pretendentiem. Šo noteikumu kopumu papildina procesuālie noteikumi, kuri ir jāievēro dalībvalstīm, kas vēlas izveidot sarakstu ierobežotam skaitam pretendentu, kuri tiek aicināti iesniegt piedāvājums attiecīgā līguma sakarā (paziņojuma 2.2.2. punkts), un noteikumi, kas piemērojami lēmumam par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu (paziņojuma 2.2.3. punkts).

103 Kamēr paziņojuma 2.2.1. punkta pirmajā ievilkumā minētais pienākums nediskriminējošā veidā raksturot līguma priekšmetu, iespējams, var izrietēt no Tiesas judikatūras, kas minēta iepriekš 38. punktā, proti, rīkojuma lietā *Vestergaard* (24. punkts), citi paziņojuma 2.2.1. punktā minētie pienākumi ietver konkrētas norādes, kas neizriet no spēkā esošajām Kopienu tiesībām. To apstiprina Komisijas apgalvojums, saskaņā ar kuru minētie principi ir tādi, kas praksē nodrošina EK līguma pamatprincipu ievērošanu (paziņojuma 1.2. punkts). Līdz ar to runa ir nevis par Tiesas judikatūras analīzi, bet par jauniem līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas noteikumiem. Tādējādi

Vācijas Federatīvā Republika būtībā apstrīd dažādas paziņojuma 2.2.1. punktā izklāstītās prasības, kas, pēc tās domām, rada jaunus pienākumus.

Personas, kas iestājušās lietā

104 Attiecībā uz paziņojuma 2.2. punktā paredzēto publicēšanas pienākumu precizēšanu Austrijas Republika apgalvo, ka arī daži no šajā punktā minētajiem aspektiem, piemēram, prasība par pietiekami ilgu termiņu un ierobežoto pretendentu skaita sarakstu, attiecībā uz tādu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, uz kuriem neattiecas vai tikai daļēji attiecas publisko iepirkumu direktīvas, ir paredzēti, lai radītu jaunas saistošas tiesiskas sekas. Tomēr šie pienākumi neizriet no Tiesas judikatūras.

105 Parlaments piekrīt Vācijas Federatīvās Republikas secinājumiem attiecībā uz paziņojuma 2.2. punktu, bet uzstāj uz dažiem papildu aspektiem, tādējādi nostiprinot Vācijas Federatīvās Republikas argumentus. Saskaņā ar Parlamenta apgalvoto — Komisija šajā punktā nosaka detalizētus noteikumus attiecībā uz publiskā iepirkuma saturu un termiņiem, iespējamo atlases procedūru un tiesisko aizsardzību.

106 Polijas Republika apgalvo, ka nosakot publicēšanas noteikumus un paziņojumu saturu, un pat nosakot noteikumus attiecībā uz publiskā iepirkumu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras termiņiem, Komisija savas nostājas pamatošanai neatsaucas uz nevienu no Tiesas spriedumiem. Taču Komisija apgalvoja, ka paziņojuma mērķis ir interpretēt Tiesas judikatūru šajā sakarā. Tas izskaidro, kāpēc Komisijas apgalvojumu, saskaņā ar kuru paziņojumā ir iekļauts judikatūras kopsavilkums, neapstiprina paziņojuma saturs.

Komisija

107 Komisija apstrīd Vācijas Federatīvās Republikas un personu, kas iestājušās lietā, argumentus attiecībā uz paziņojuma 2.2.1. punktā paredzētajiem kritērijiem. Pēc Komisijas domām, vienlīdzīgas piekļuves uzņēmējiem no visām dalībvalstīm un diplomu, apliecību un citu kvalifikāciju apliecinājuma dokumentu savstarpējas atzīšanas principi, prasības par atbilstošiem termiņiem un pārskatāmu un objektīvu pieeju ir principi, kas izriet no EK līguma. Tie nekādā ziņā nav jauni noteikumi attiecībā uz līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, bet tikai atspoguļo Kopienu tiesību vispārīgos noteikumus publiskā iepirkuma jomā.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

108 Paziņojuma 2.2. punkta mērķis ir "līguma slēgšanas tiesību piešķiršana".

109 Šajā sakarā paziņojuma 2.2.1. punktā ir noteikts:

"Principi

[Tiesa] spriedumā [lietā] *Telaustria* [ir] norādījusi, ka pārskatāmības pienākums nozīmē garantēt adekvātu publicitāti jebkuram potenciālam pretendentam, tādējādi

ļaujot īstenot konkurenci attiecībā uz pakalpojumu koncesijām, kā arī procedūru objektivitātes kontroli. Godīgas un objektīvas procedūras garantēšana ir nepieciešams priekšnoteikums, lai ievērotu pienākumu nodrošināt pārskatāmu publicitāti.

Tātad līguma slēgšanas tiesības jāpiešķir atbilstoši EK līguma noteikumiem un principiem, lai nodrošinātu godīgas konkurences nosacījumus visiem līgumā ieinteresētajiem uzņēmējiem. Praksē to vislabāk var panākt:

— ar nediskriminējošu līguma temata [priekšmeta] aprakstu

Aprakstam par to, kādām jābūt precēm un pakalpojumiem, nevajadzētu attiekties uz īpašu izgatavotāju vai izcelsmes avotu, konkrētu procesu, preču zīmēm, patentiem, īpašas izcelsmes vai produkcijas veidiem, ja šāda atsauce nav pamatota ar līguma priekšmetu un tai neseko piebilde "vai ekvivalents/-i". Katrā ziņā būtu vēlams izmantot vispārīgākus darbību vai funkciju aprakstus;

— nodrošinot vienlīdzīgu piekļuvi visu dalībvalstu uzņēmējiem

Līgumslēdzējiem nevajadzētu izvirzīt nosacījumus, kas rada tiešu vai netiešu diskrimināciju iespējamiem pretendentiem citās dalībvalstīs, piemēram, prasību, lai

uzņēmumi, kurus interesē šis līgums, atrastos tajā pašā dalībvalstī vai reģionā kā līgumslēdzējs;

— savstarpēji atzīstot diplomus, apliecības un citus kvalifikācijas apliecinājuma dokumentus

Ja pieteikuma iesniedzējiem vai pretendentiem lūdz iesniegt apliecības, diplomus vai cita veida rakstiskos pierādījumus, dokumenti no citām dalībvalstīm, kas piedāvā līdzvērtīgu garantijas līmeni, jāpieņem saskaņā ar diplomu, apliecību un citu kvalifikācijas apliecinājuma dokumentu savstarpējas atzīšanas principu;

— nosakot atbilstošus termiņus

Termiņiem, lai izteiktu interesi un iesniegtu piedāvājumus, jābūt pietiekoši ilgiem, lai citu dalībvalstu uzņēmumi varētu veikt lietderīgu novērtējumu un sagatavot pieteikumu;

— izmantojot pārskatāmu un objektīvu pieeju

Visiem dalībniekiem iepriekš jāzina piemērojamie noteikumi un jābūt pārliecinātiem, ka šie noteikumi uz visiem attiecas vienādi."

Ievada apsvērumi

110 Vispirms ir jākonstatē, ka Vācijas Federatīvās Republikas argumentācija ir balstīta uz pieņēmumu, saskaņā ar kuru uz līgumiem, uz kuriem attiecas paziņojums, neattiecas nekāds vispārīgs pārskatāmības pienākums, kas izriet no Kopienu tiesībām. Tomēr ir jākonstatē, kā minēts iepriekš (68.–100. punkts), ka šis pieņēmums ir kļūdains.

111 Turpinājumā Vispārējā tiesa norāda, ka paziņojuma 2.2.1. punkta mērķis ir nodrošināt, pirmkārt, paziņojuma 2.1. punktā minētā publicitātes pienākuma īstenošanu, un, otrkārt, līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu saskaņā ar EK līguma noteikumiem un principiem. Tāpēc paziņojumā ir minēta atsauce uz Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrai visās tās stadijās, it īpaši stadijā, kad slēgtas procedūras ietvaros tiek izvēlēti pretendenti, ir jānotiek saskaņā gan ar vienlīdzīgas attieksmes pret potenciālajiem pretendentiem principu, gan ar pārskatāmības pienākumu, lai visiem būtu vienādas iespējas, sagatavojot dalības pieteikumus vai piedāvājumus (šajā ziņā attiecībā uz piedāvājumu salīdzināšanas stadiju skat. Tiesas 1996. gada 25. aprīļa spriedumu lietā C-87/94 Komisija/Beļģija, *Recueil*, I-2043. lpp., 54. punkts, un 2002. gada 12. decembra spriedumu lietā C-470/99 *Universale-Bau* u.c., *Recueil*, I-11617. lpp., 93. punkts).

112 Turklāt ir jāteic, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru vienlīdzīgas attieksmes princips, kuru īpaša izpausme ir EKL 43. un EKL 49. pants, aizliedz ne tikai atklātu diskrimināciju pilsonības dēļ, bet arī visa veida slēptu diskrimināciju, kas, piemērojot citus nošķiršanas kritērijus, noved faktiski pie tā paša rezultāta (Tiesas 1980. gada 29. oktobra spriedums lietā 22/80 *Boussac Saint-Frères*, *Recueil*, 3427. lpp., 7. punkts, un 1989. gada 5. decembra spriedums lietā C-3/88 Komisija/Itālija, *Recueil*, 4035. lpp., 8. punkts), tādējādi nodrošinot, ka publiskā iepirkuma līgumi dažādās dalībvalstīs ir pieejami visiem Kopienas uzņēmējiem. Visbeidzot, Tiesa apstiprināja vienlīdzīgas attieksmes pret pretendentiem principu (Tiesas 1993. gada 22. jūnija spriedums lietā C-243/89

Komisija/Dānija, *Recueil*, I-3353. lpp., 23. punkts, un iepriekš 111. punktā minētais spriedums lietā Komisija/Beļģija, 51. punkts). Tāpēc, ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāveic dažādu paziņojuma 2.2.1. punktā minēto prasību analīze.

Par paziņojuma 2.2.1. punktu

— Par paziņojuma 2.2.1. punkta pirmo ievilkumu

113 Paziņojuma 2.2.1. punkta pirmais ievilkums paredz, ka līguma priekšmeta apraksts nedrīkst būt diskriminējošs. Jākonstatē, kā atzina pati Vācijas Federatīvā Republika, ka šī prasība izriet jau no iepriekš 38. punktā minētā rīkojuma lietā *Vestergaard*. Attiecībā uz līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu šis mērķis izriet no vienlīdzīgas attieksmes principa, kura īpaša izpausme ir pamatbrīvības. Tāpēc Tiesa savā judikatūrā konstatēja, ka līguma dokumentos ietvertā noteikuma attiecībā uz līgumu, kura vērtība ir zemāka par Direktīvas 93/37 robežvērtību un kas līdz ar to neietilpst minētās direktīvas piemērošanas jomā, likumība ir jānovērtē, ņemot vērā EK līguma pamatnoteikumus, tai skaitā EKL 28. pantā ietverto brīvu preču apriti (iepriekš 38. punktā minētais rīkojums lietā *Vestergaard*, 21. punkts).

114 Attiecībā uz paziņojuma 2.2.1. punkta pirmajā ievilkumā sniegto paskaidrojumu Vispārējā tiesa norāda, ka saskaņā ar judikatūru piegāžu publiskā iepirkuma līgumu jomā fakts, ka nav piebildes "vai ekvivalents/-i" pēc līguma dokumentos ietvertās konkrētās

preces nosaukuma, var ne tikai atturēt uzņēmējus, kas izmanto šai precei līdzīgas preces, iesniegt savu piedāvājumu šajā iepirkuma procedūrā, bet arī kavēt importa plūsmu Eiropas Savienības ietvaros, kas būtu pretēji EKL 28. pantam, dodot iespēju noslēgt līgumu tikai tiem pretendentiem, kas piedāvā izmantot tieši konkrēti norādīto preci (Tiesas 1988. gada 22. septembra spriedums lietā 45/87 Komisija/Īrija, *Recueil*, 4929. lpp., 22. punkts; 1995. gada 24. janvāra spriedums lietā C-359/93 Komisija/Nīderlandes Karaliste, *Recueil*, I-157. lpp., 27. punkts, un iepriekš 38. punktā minētais rīkojums lietā *Vestergaard*, 24. punkts).

115 Turklāt paziņojuma 2.2.1. punkta pirmā ievilkuma saturs atbilst Tiesas veiktajai EK līguma pamatprincipu interpretācijai.

— Par paziņojuma 2.2.1. punkta otro ievilkumu

116 Attiecībā uz paziņojuma 2.2.1. punkta otro ievilkumu, proti, vienlīdzīgu piekļuvi visu dalībvalstu uzņēmējiem, Vispārējā tiesa uzskata, ka šis mērķis, kurš ir vērsts uz to, lai nodrošinātu uzņēmējiem neatkarīgi no to izcelsmes vienlīdzīgu piekļuvi piedāvātajiem līgumiem, izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvības, kā arī brīvas konkurences principa (šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta Ležē [*Léger*] secinājumus 1998. gada 15. janvāra spriedumam lietā C-44/96 *Mannesmann Anlagenbau Austria* u.c., *Recueil*, I-73. un I-77. lpp., 47. punkts, kas ir pārņemti ģenerāladvokāta Mišo [*Mischo*] secinājumos 2001. gada 1. februāra spriedumam lietā C-237/99 Komisija/Francija, *Recueil*, I-939. un I-941. lpp., 49. punkts) un īpaši no vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošanas (skat. iepriekš 112. punktu), kā tas ir izteikts EKL 12. pantā nostiprinātajā diskriminācijas pilsonības dēļ aizlieguma principā.

117 Ir pats par sevi saprotams, ka nediskriminācijas princips aizliedz līgumslēdzējai iestādei paredzēt nosacījumu, kas rada tiešu vai netiešu diskrimināciju, kā tas ir paredzēts paziņojuma 2.2.1. punkta otrajā ievilkumā. Saskaņā ar Tiesas judikatūru līguma dokumentos paredzētajiem vispārējiem nosacījumiem ir jābūt saskaņā ar Kopienu tiesību atbilstošajām normām un īpaši ar aizliegumiem, kas izriet no EK līgumā paredzētajiem principiem attiecībā uz tiesībām nodarboties ar uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvību, kā arī ar nediskriminācijas pilsonības dēļ principu (šajā ziņā skat. Tiesas 1987. gada 9. jūlija spriedumu apvienotajās lietās no 27/86 līdz 29/86 *CEI* un *Bellini*, *Recueil*, 3347. lpp., 15. punkts, un 1988. gada 20. septembra spriedumu lietā 31/87 *Beentjes*, *Recueil*, 4635. lpp., 29. un 30. punkts).

118 Tādējādi vienlīdzīgas attieksmes pret pretendentiem princips attiecas uz paziņojuma 2.2.1. punkta pirmā un otrā ievilkuma saturu.

— Par paziņojuma 2.2.1. punkta trešo ievilkumu

119 Paziņojuma 2.2.1. punkta trešajā ievilkumā ir paredzēts savstarpējās atzīšanas princips, kas ļauj nodrošināt preču un pakalpojumu brīvu apriti, neesot nepieciešamībai saskaņot dalībvalstu tiesību aktus (1979. gada 20. februāra spriedums lietā 120/78 *Rewe-Zentral*, *Recueil*, 649. lpp.). Šajā sakarā ir jāatgādina, ka dalībvalstu iestādēm ir jāņem vērā visi diplomi, apliecības un citi kvalifikācijas apliecinājuma dokumenti, kā arī ieinteresētās personas atbilstošā pieredze, salīdzinot uz šiem pierādījumiem balstītās profesionālās zināšanas un šo pieredzi ar valsts tiesībās prasītajām zināšanām un kvalifikācijām (pēc analoģijas it īpaši attiecībā uz pieeju profesijām skat. Tiesas 1991. gada 7. maija spriedumu lietā C-340/89 *Vlassopoulou*, *Recueil*, I-2357. lpp., 16., 19. un 20. punkts; 1994. gada 9. februāra spriedumu lietā C-319/92 *Haim*, *Recueil*, I-425. lpp., 27. un 28. punkts; 2000. gada 14. septembra spriedumu lietā C-238/98

Hocsman, *Recueil*, I-6623. lpp., 23. punkts, un 2002. gada 22. janvāra spriedumu lietā C-31/00 *Dreessen*, *Recueil*, I-663. lpp., 24. punkts).

120 Tiesa uzsvēra, ka šajā judikatūrā tikai izklāstīts EK līguma pamatbrīvībām raksturīgais princips un ka šī principa juridiskā nozīme nemazinās tāpēc, ka ir pieņemtas direktīvas par diplomu savstarpēju atzīšanu (iepriekš 119. punktā minētie spriedumi lietā *Hocsman*, 24. un 31. punkts, un lietā *Dreessen*, 25. punkts), un ka līdz ar to dalībvalstīm ir jāievēro to pienākumi savstarpējās atzīšanas jomā, kādi izriet no Tiesas sniegtās interpretācijas EKL 43. un 47. pantam (pēc analoģijas it īpaši attiecībā uz pieeju profesijām skat. iepriekš 119. punktā minēto spriedumu lietā *Dreessen*, 27. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā sakarā Tiesa jau atzinusi, ka savstarpējās atzīšanas princips prasa valsts iestādēm objektīvi nodrošināt, ka ārvalstu diploms apliecina, ka tā turētājam ir zināšanas un kvalifikācijas, kas, ja tās nav identiskas, tad ir vismaz līdzvērtīgas tām, kuras apliecina valsts diploms (šajā ziņā skat. Tiesas 1987. gada 15. oktobra spriedumu lietā 222/86 *Heylens* u.c., *Recueil*, 4097. lpp., 13. punkts).

121 No minētā izriet, ka paziņojuma 2.2.1. punkta trešā ievilkuma mērķis nerada dalībvalstīm jaunus pienākumus.

— Par paziņojuma 2.2.1. punkta ceturto ievilkumu

122 Attiecībā uz prasību par atbilstošiem termiņiem, kas ļauj citu dalībvalstu uzņēmējiem veikt atbilstošu izvērtējumu un sagatavot savu piedāvājumu, ir jāatgādina, ka līgumslēdzējām iestādēm ir jāievēro pakalpojumu sniegšanas brīvības princips un nediskriminācijas princips, kuru mērķis ir aizsargāt citās dalībvalstīs reģistrētu uzņēmēju

intereses, kuri vēlas piedāvāt preces vai pakalpojumus citu dalībvalstu līgumslēdzējām iestādēm (Tiesas 2000. gada 3. oktobra spriedums lietā C-380/98 *University of Cambridge*, *Recueil*, I-8035. lpp., 16. punkts; iepriekš 116. punktā minētais 2001. gada 1. februāra spriedums lietā Komisija/Francija, 41. punkts; iepriekš 76. punktā minētais spriedums lietā *HI*, 43. punkts, un iepriekš 111. punktā minētais spriedums lietā *Universale-Bau* u.c., 51. punkts). To mērķis ir izvairīties no riska, ka ikreiz, kad līgumslēdzējas iestādes piešķir līguma slēgšanas tiesības, priekšrocības tiek dotas valsts pretendentiem vai kandidātiem (šajā ziņā skat. iepriekš 111. punktā minēto spriedumu lietā *Universale-Bau* u.c., 52. punkts un tajā minētā judikatūra).

123 Tādējādi paziņojuma 2.2.1. punkta ceturtā ievilkuma — kurš ir vērsts uz to, lai nepieļautu, ka līgumslēdzējas iestādes, izmantojot pretendentiem noteiktos termiņus, var izslēgt no dalības citā dalībvalstī reģistrētus uzņēmējus, — mērķis izriet no EK līguma principiem, kas nozīmē, ka arī šajā paziņojuma daļā nav paredzēts jauns pienākums.

— Par paziņojuma 2.2.1. punkta piekto ievilkumu

124 Attiecībā uz paziņojuma 2.2.1. punkta piektā ievilkuma saturu Vispārējā tiesa uzskata, kā Tiesa jau uzsvēra, ka prasībai par vienlīdzīgas attieksmes pret pretendentiem un pārskatāmības principu ievērošanu ir konkrēts mērķis — informēt visus potenciālos pretendentus, pirms tie ir sagatavojuši savus piedāvājumus, par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem, kuriem ir jāatbilst minētajiem piedāvājumiem, un šo kritēriju relatīvo nozīmi (attiecībā uz Padomes 1990. gada 17. septembra Direktīvas 90/531/EEK, ar ko koordinē publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un telekomunikāciju nozarēs (OV L 297, 1. lpp.), 27. panta 2. punktu, kura formulējums ir būtībā identisks Direktīvas 93/37 30. panta 2. punkta formulējumam, skat. iepriekš 111. punktā minētos spriedumus lietā Komisija/Beļģija, 88. un

89. punkts, un lietā *Universale-Bau* u.c., 99. punkts). Tādējādi paziņojuma 2.2.1. punkta piektā ievilkuma mērķis saskaņā ar Tiesas judikatūru ir nodrošināt, ka visiem potenciālajiem pretendentiem ir vienādas iespējas, sagatavojot savu dalības pieteikumu vai piedāvājumu.

125 Ņemot vērā iepriekš minēto, Vispārējā tiesa uzskata, ka veidi, kādos panākt vienlīdzīgus konkurences nosacījumus un kas ir izklāstīti paziņojuma 2.2.1. punkta dažādos ievilkumos, līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procesā palīdz nodrošināt gan vienlīdzīgas attieksmes pret potenciālajiem pretendentiem principa, gan pārskatāmības pienākuma ievērošanu, kā arī pakalpojumu sniegšanas brīvības ievērošanu saskaņā ar Tiesas judikatūru (iepriekš 111. punktā minētie spriedumi lietā Komisija/Beļģija, 54. punkts, un lietā *Universale-Bau* u.c., 93. punkts) un līdz ar to neparedz jaunus pienākumus.

Par paziņojuma 2.2.2. punktu

126 Paziņojuma 2.2.2. punktā ir paredzēts:

"Pieteikuma iesniedzēju [pretendentu] skaita ierobežošana

Līgumslēdzēji var veikt pasākumus, lai līdz atbilstošam līmenim ierobežotu to dalībnieku skaitu, kurus uzaicina iesniegt pieteikumu, ar nosacījumu, ka to dara pārskatāmā un nediskriminējošā veidā. Viņi var, piemēram, izmantot tādus objektīvus faktorus kā pieteikuma iesniedzēju pieredzi attiecīgajā nozarē, viņu uzņēmuma lielumu un infrastruktūru, viņu tehniskās un profesionālās spējas, vai citus faktorus. Viņi var

izvēlēties pat lozēšanu kā vienīgo atlases kritēriju vai papildus citiem atlases kritērijiem. Katrā gadījumā izvēlēto pieteikumu iesniedzēju skaitam jāatbilst vajadzībai nodrošināt atbilstošu konkurenci.

Savukārt līgumslēdzēji var apsvērt kvalifikācijas sistēmu izmantošanu, sastādot kvalificētu uzņēmēju sarakstu ar pienācīgi reklamētas, pārskatāmas un atklātas procedūras palīdzību. Vēlāk, piešķirot tiesības slēgt atsevišķus līgumus, uz kuriem attiecas šī sistēma, līgumslēdzējs no kvalificēto uzņēmēju saraksta bez diskriminācijas var izvēlēties uzņēmējus, kuriem tas lūgs iesniegt pieteikumu (piemēram, pārmaiņus izvēloties no saraksta)."

127 Paziņojuma 2.2.2. punkts attiecas uz uzaicināto pretendentu skaita ierobežošanu līdz atbilstošam līmenim, un tajā kā piemērs ir paredzēti noteikti pasākumi un iespējas, kuras var izmantot līgumslēdzējas iestādes, ar nosacījumu, ka tās šo izmantošanu veic, nodrošinot pārskatāmību un bez diskriminācijas, lai nodrošinātu pietiekamu konkurenci. Minētā paziņojuma punktā tiek prasīts piemērot objektīvus kritērijus un nodrošināt pietiekami pārskatāmu un atklātu procedūru, kurai ir atbilstoša publicitāte.

128 Šajā sakarā ir jākonstatē, ka šīs prasības pilnībā atbilst EK līguma principiem un Tiesas judikatūrai. Tās izriet it īpaši no tās Tiesas judikatūras, saskaņā ar kuru publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrai visās tās stadijās, it īpaši stadijā, kad slēgtas procedūras ietvaros tiek izvēlēti pretendenti, ir jānotiek saskaņā gan ar vienlīdzīgas attieksmes pret potenciālajiem pretendentiem principu, gan ar pārskatāmības pienākumu, lai visiem būtu vienādas iespējas, sagatavojot dalības

pieteikumus vai piedāvājumus (šajā ziņā attiecībā uz piedāvājumu salīdzināšanas stadiju skat. iepriekš 111. punktā minētos spriedumus lietā Komisija/Beļģija, 54. punkts, un lietā *Universale-Bau* u.c., 93. punkts).

Par paziņojuma 2.2.3. punktu

129 Paziņojuma 2.2.3. punktā ir noteikts:

"Lēmums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu

Ir svarīgi, lai galīgais lēmums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu atbilstu sākotnēji noteiktajiem procedūras noteikumiem un lai pilnībā tiktu ievērots princips par nediskrimināciju un vienlīdzīgu attieksmi. Tas ir jo īpaši svarīgi attiecībā uz procedūrām, kas paredz pārrunas ar izvēlētajiem pretendentiem. Šādas pārrunas jāorganizē tā, lai visi pretendenti varētu iegūt vienādu informācijas daudzumu un lai netiktu pieļauta nepamatotu priekšrocību radīšana atsevišķiem pretendentiem."

130 Paziņojuma 2.2.3. punktā ir paredzēts, ka galīgajam lēmumam par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu ir jāatbilst nediskriminācijas un vienlīdzīgas attieksmes principiem. Šis mērķis, kā arī tā saturs neparedz vairāk, nekā izriet no principiem, uz kuriem ir pamatots šis punkts.

131 No iepriekš minētā izriet, ka līdzekļu uzskaitījums paziņojuma 2.2. punktā attiecībā uz līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu ir paredzēts, lai atbilstoši Tiesas judikatūrai nodrošinātu vienlīdzīgas attieksmes pret potenciālajiem pretendentiem principa, pārskatāmības pienākuma, pakalpojumu sniegšanas brīvības principa (iepriekš 111. punktā minētie spriedumi lietā Komisija/Beļģija, 54. punkts, un lietā *Universale-Bau* u.c., 93. punkts) un brīvas konkurences principa (iepriekš 116. punktā minētais 2001. gada 1. februāra spriedums lietā Komisija/Francija, 49. punkts) ievērošanu, un tādējādi ar to netiek paredzēti jauni pienākumi, par kuriem var celt prasību atcelt tiesību aktu.

3. *Par trešo iebildumu, kas ir pamatots ar atkāpi no iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākuma (paziņojuma 2.1.4. punkts)*

a) Lietas dalībnieku argumenti

132 Vācijas Federatīvā Republika apgalvo, ka Komisija paziņojuma 2.1.4. punktā ir noteikusi jaunus juridiskus pienākumus, attiecinot publiskā iepirkuma direktīvās paredzētos noteikumus par izņēmumiem līgumos, kas tiek noslēgti, savstarpēji vienojoties, uz līgumiem, kuru vērtība ir zemāka par piemērošanas robežvērtībām, kaut arī publiskā iepirkuma direktīvās paredzēto izņēmumu piemērošana ir atkarīga no šo robežvērtību pārsniegšanas.

133 Turklāt Vācijas Federatīvā Republika apstrīd Komisijas argumentu, saskaņā ar kuru, paplašinot publiskā iepirkuma direktīvās paredzēto atkāpju no publicēšanas pienākuma piemērošanu uz publiskā iepirkuma līgumiem, kas neietilpst šo direktīvu piemērošanas jomā, tā tikai piemēroja likumīgu analoģiju, pamatojoties uz EK līguma

pamatprincipu interpretāciju. Vācijas Federatīvā Republika apgalvo, ka, lai šī analoģija būtu likumīga, bija jābūt likumdošanas vakuumam, kas šajā gadījumā tā nebija, jo, nosakot robežvērtības, likumdevējs skaidri nolēma noteiktiem līgumiem nepiemērot šīs publicitātes prasības.

134 Vācijas Federatīvā Republika tiesas sēdē precizēja, ka, pēc tās domām, paziņojuma 2.1.4. punktā paredzētās atkāpes ir ekskluzīvas un ka līdz ar to citas atkāpes nav iespējamas. Tādējādi paziņojums ietver ļoti precīzu un izsmeļošu konceptuālu pieeju iespējamajām atkāpēm, kas līdz ar to ir pretēja Tiesas pastāvīgajai judikatūrai attiecībā uz pamatbrīvībām un ko, atsaucoties uz objektīviem apstākļiem, var izmantot kā iespējamu pamatojumu atšķirīgai attieksmei. Tādējādi šī paziņojuma daļa, skatīta kopā ar 2.1.1. punktu, paredz iepriekšēja paziņojuma beznosacījuma publicēšanas pienākumu un izslēdz jebkādu citu pārskatāmības veida izmantošanu.

135 Vācijas Federatīvā Republika apgalvo, ka paziņojuma 2.1.4. punkta formulējums, it īpaši tā pēdējā frāze, skaidri nosaka saikni ar atkāpēm, kas ir paredzētas publisko iepirkumu direktīvās, un tādējādi izņēmumus iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākumam ierobežo ar šīm atkāpēm. Tāpēc paziņojums nepieļauj citus izņēmumus, kas izriet no primārajām tiesībām. Šī ierobežojošā pieeja atkāpēm ir pretrunā iepriekš 42. punktā minētajam spriedumam apvienotajās lietās *SECAP*, kurā ir paredzēts, ka var tikt ņemtas vērā arī citas atkāpes.

136 Attiecībā uz atkāpēm no iepriekšēja paziņojuma publicēšanas principa, kas ir paredzētas paziņojuma 2.1.4. punktā, Eiropas Parlaments apgalvo, ka Komisija ir paplašinājusi atkāpju, kas ir paredzētas publiskā iepirkuma direktīvās attiecībā uz līgumiem, kas tiek noslēgti, savstarpēji vienojoties, piemērošanas jomu uz līgumiem, kuru vērtība ir zemāka par šo direktīvu piemērošanas robežvērtībām. Šis piemērs skaidri parāda, ka Komisija savā paziņojumā ir paredzējusi autonomus noteikumus attiecībā uz

līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, neņemot vērā faktu, ka priekšnosacījumi šādai analoģijai, proti, likumdevēja neapzināta bezdarbība attiecībā uz līgumiem, kas neietilpst publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanas jomā, šajā gadījumā nav izpildīti.

137 Komisija apgalvo, ka paziņojumā piedāvātā analoģija, kas ietver publiskā iepirkuma direktīvās paredzēto atkāpju no publicēšanas pienākumu piemērošanas jomas paplašināšanu uz līgumiem, uz kuriem šīs direktīvas neattiecas, tikai atspoguļo EK līguma pamatprincipu interpretāciju, kādu piedāvā Komisija, un nerada jaunu tiesību normu. Turklāt Komisija uzskata, ka paziņojuma 2.1.4. punkts nav ierobežojošs, bet, tieši pretēji, tajā neizsmeļošā veidā ir izklāstītas tikai pašas būtiskākās atkāpes. Ar savu nostāju jautājumā par publiskā iepirkuma direktīvās paredzēto atkāpju no iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākuma piemērošanu paziņojumā paredzētajiem līgumiem Komisija nevēlējās noteikt, ka nav pieļaujams neviens cits izņēmums iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākumam, kas ir savienojams ar iepriekš minētajiem principiem.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

138 Atbilstoši tā nosaukumam paziņojuma 2.1.4. punkts ir piemērojams "procedūrām bez iepriekšēja paziņojuma publicēšanas". Minētajā punktā ir noteikts:

"Publiskā iepirkuma direktīvās ir ietvertas īpašas atkāpes, kas noteiktos apstākļos pieļauj procedūras bez iepriekšēja paziņojuma publicēšanas. Visnopietnākie gadījumi attiecas uz ārkārtējas steidzamības situācijām neparedzamu notikumu vai tādu līgumu dēļ, kurus tehnisku vai mākslinieciskuiemeslu dēļ, vai tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar ekskluzīvu tiesību aizsardzību, var īstenot vienīgi konkrēts uzņēmējs.

Komisija uzskata, ka attiecīgās atkāpes var piemērot, piešķirot tiesības slēgt līgumus, uz kuriem neattiecas direktīvas. Tāpēc līgumslēdzēji var piešķirt tiesības slēgt šādus līgumus, iepriekš nepublicējot reklāmu, ja tie atbilst direktīvās izklāstītajiem noteikumiem par kādu no šīm atkāpēm."

139 Vispārējā tiesa vispirms uzskata, ka pretēji tam, ko apgalvo Vācijas Federatīvā Republika, paziņojuma 2.1.4. punkts nekādā veidā neizslēdz citu atkāpju no iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākuma esamību. Turklāt, kā ir atgādināts paziņojuma 1.1. un 1.2. punktā, dalībvalstīm, kā arī to līgumslēdzējām iestādēm ir jāievēro EK līgumā paredzētie noteikumi un principi. Tādējādi, ciktāl šie noteikumi un šie principi nozīmē izņēmumus iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākumam, dalībvalstis vai līgumslēdzējas iestādes, kas piešķir paziņojumā minēto līgumu slēgšanas tiesības, var *ipso iure* atsaukties uz šādiem izņēmumiem.

140 Šajā sakarā it īpaši ir jāteic, ka, ja dalībvalsts vai līgumslēdzēja iestāde var atsaukties uz EK līguma noteikumu, kas vispārējā veidā izslēdz primāro tiesību, piemēram, EKL 86. panta 2. punkta vai EKL 296. panta vai 297. panta, piemērošanu, vai, ja ir piemērojams kāds no minētajā līgumā skaidri paredzētajiem attaisnojošajiem pamatiem (piemēram, EKL 46. un EKL 55. pantā paredzētā sabiedriskā kārtība vai sabiedrības veselība un EKL 45. un EKL 55. pantā paredzētā valsts vara), vai, ja ir izpildīti judikatūrā paredzētie nosacījumi attaisnojošam pamatam (attiecībā uz obligātu pamatojumu sabiedrības interesēs skat. Tiesas 2005. gada 27. oktobra spriedumu lietā C-158/03 Komisija/Spānija, 35. punkts un tajā minētā judikatūra), EK līguma principi netiek skarti. Līdz ar to šādos gadījumos paziņojumā paredzētais publicēšanas pienākums, kas izriet no minētā Līguma principiem, nav piemērojams publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai.

141 Turklāt ir jāuzsver, ka paziņojuma 2.1.4. punkta mērķis ir tikai atļaut līgumslēdzējām iestādēm atsaukties uz atkāpēm no publiskā iepirkuma direktīvās paredzētā publicēšanas pienākuma, ievērojot minētajās direktīvās paredzētos šādas atsaukšanās nosacījumus, un to atļaut kaut arī šīs direktīvas nav piemērojamas paziņojumā

paredzētajiem publiskā iepirkuma līgumiem. Kā tika norādīts ģenerāladvokāta Džeikobsa [*Jacobs*] secinājumos 2005. gada 27. oktobra spriedumam lietā C-525/03 Komisija/Itālija, (Krājums, I-9405. un I-9407. lpp., 46.–49. punkts), ja atkāpe no publiskā iepirkuma direktīvām ir skaidri atļauta gadījumā, kad ir izpildīti šādas atkāpes piemērošanai paredzētie nosacījumi un kad sarunu procedūra, iepriekš nepublicējot paziņojumu par paredzamo publisko iepirkumu, līdz ar to ir pamatota, tad nav jāievēro publicitātes pienākums. Tādējādi principi, kas izriet no EK līguma, nevar noteikt publicitātes pienākumu, ja direktīvās ir skaidri paredzēta atkāpe, pretējā gadījumā šai atkāpei nebūtu nozīmes (tāpat šajā ziņā skat. ģenerāladvokātes Štiksa-Haklas [*Stix-Hackl*] secinājumus iepriekš 36. punktā minētajam spriedumam lietā *Coname*, Krājums, I-7289. lpp., 93. punkts).

142 No iepriekš minētā izriet, ka paziņojuma 2.1.4. punkts nekādā veidā nerada dalībvalstīm jaunus pienākumus, tieši pretēji, tas tām ir drīzāk labvēlīgs, ciktāl atļauj gadījumā, ja ir izpildīti nosacījumi paziņojuma piemērošanai, neievērot iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākumu.

143 Attiecībā uz Vācijas Federatīvās Republikas argumentu, kas ir pamatots ar iepriekš 42. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *SECAP* (skat. iepriekš 135. punktu), ir jākonstatē, ka šis arguments ir balstīts uz kļūdainu pieņēmumu, jo paziņojuma 2.1.4. punkts neizslēdz citas iespējamās atkāpes.

4. *Par ceturto iebildumu, kas ir pamatots ar procedūru par valsts pienākumu neizpildi (paziņojuma 1.3. punkts)*

a) Lietas dalībnieku argumenti

144 Vācijas Federatīvā Republika, kuru atbalsta personas, kas iestājušās lietā, visbeidzot apgalvo, ka Komisijas apgalvojums paziņojuma 1.3. punktā, saskaņā ar kuru tā uzsāks

pienākumu neizpildes procedūru, ja netiks ievērota paredzētā procedūra, pierāda, ka šī paziņojuma mērķis ir noteikt dalībvalstīm pienākumus. To apstiprina pienākumu neizpildes procedūra Nr. 2005/4043, kas tika uzsākta pret Vācijas Federatīvo Republiku attiecībā uz IIB līgumu, par kura slēgšanas tiesību piešķiršanu netika publicēts iepriekšējs paziņojums: šajā procedūrā paziņojums tika minēts kā papildu juridiskais pamats. Turklāt Komisija jau bija uzsākusi pienākumu neizpildes procedūras pret dažām dalībvalstīm, lai nodrošinātu, ka turpmāk tiek piemēroti paziņojumā izklāstītie principi attiecībā uz līgumiem, kas neietilpst publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanas jomā. Šajā sakarā Vācijas Federatīvā Republika atsaucas uz lietām, kurās taisīti iepriekš 39. punktā minētais spriedums lietā Komisija/Somija, un iepriekš 57. punktā minētais 2007. gada 13. novembra spriedums lietā Komisija/Īrija. Tādējādi tiesiskās sekas, ko rada paziņojums, izriet no 1.3. punkta un paziņojuma saistības ar pienākumu neizpildes procedūru.

145 Turklāt Vācijas Federatīvā Republika apgalvo, ka sekas, kas izriet no paziņojuma 1.3. punkta, ir ne tikai informatīva rakstura, bet nosaka arī uzvedības noteikumus un līdz ar to ir juridiskas. To atzina Komisija, kura apgalvoja, ka paziņojuma mērķis ir noteikt uzvedības noteikumus. Tādējādi paziņojuma saistošais raksturs izriet no Komisijas paziņotās ieceres tās praksi pienākumu neizpildes procedūras jomā pamatot ar šo paziņojumu.

146 Turklāt attiecībā uz paziņojuma 1.3. punktu Parlaments apgalvo, ka Komisija kā paziņojuma autors vienlaikus pauž savu viedokli kā Kopienas centrālā izpildinstitūcija un līgumu izpildes uzraugs. Tādējādi dalībvalstu līgumslēdzējām iestādēm ir jāievēro paziņojuma saturs, lai pret tām netiktu uzsākta prasība par valsts pienākumu neizpildi, kuras sakarā Komisija atsauktos uz savā paziņojumā izklāstītajiem noteikumiem.

147 Polijas Republika piebilst, ka bija jāparedz, ka šīs paziņojumā izklāstītās pamatnostādnes kā atsauces izmantos Komisijas auditori, kas kontrolē tādu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras, kas tiek līdzfinansēti no Eiropas

Savienības budžeta un ietver strukturālus pasākumus. Ja, organizējot procedūru, tiktu pieļautas atkāpes no paziņojumā izklāstītajām pamatnostādnēm, auditoriem būtu jāatsaka izdevumu atlīdzināšana no Kopienas budžeta. Šādā veidā, neskatoties uz paziņojuma sākumā minēto apgalvojumu, minētie ieteikumi tiktu piemēroti kā "tiesību normas". Ņemot vērā finansiālā atbalsta Polijai no Eiropas Savienības budžeta nozīmi, šāda auditoru pieeja būtu pietiekama, lai ieteikumi tiktu uzskatīti par saistošiem.

148 Pretēji Vācijas Federatīvās Republikas argumentam, saskaņā ar kuru paziņojuma 1.3. punkts rada tiesiskas sekas, Komisija apgalvo, ka paziņojuma iespējamā ietekme uz Komisijas praksi pienākumu neizpildes jomā nerada tiesiskas sekas trešām personām, bet ietekmē tikai pašu Komisiju. Komisija nav kompetenta noteikt, izmantojot tās praksi procedūrās sakarā ar pienākumu neizpildi, kādi pienākumi ir jāievēro dalībvalstīm. Procedūrā sakarā ar pienākumu neizpildi dalībvalstu tiesību un pienākumu apjoms tiek noteikts par juridiski saistošu tikai iztiesāšanas stadijā.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

149 Paziņojuma 1.3. punkta pēdējā daļā ir noteikts:

"Uzzinot par iespējamu pamatstandartu pārkāpumu saistībā ar tādu publisko līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, uz kuriem neattiecas publiskā iepirkuma direktīvas, Komisija novērtēs attiecīgā līguma būtiskumu attiecībā uz iekšējo tirgu, ņemot vērā katra gadījuma īpašos apstākļus. Pārkāpumu tiesvedību [procedūru] saskaņā ar [EKL]

226. pantu uzsāks tikai tādā gadījumā, ja tas šķitīs atbilstoši, ņemot vērā pārkāpuma smagumu un tā ietekmi uz iekšējo tirgu."

150 Šajā sakarā ir jāteic, ka Komisija saskaņā ar EKL 226. pantu var uzsākt procedūru sakarā ar pienākumu neizpildi pret dalībvalsti gadījumā, ja šī dalībvalsts neievēro pienākumus, kas saskaņā ar EK līgumā izklāstītajiem noteikumiem un principiem ir jāievēro dalībvalstu līgumslēdzējām iestādēm, piešķirot publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesības. Tādējādi pretēji Vācijas Federatīvās Republikas apgalvotajam tikai tas vien, ka paziņojuma 1.3. punktā ir minēta iespēja uzsākt šādu procedūru, nekādā veidā nepierāda, ka paziņojums nosaka jaunus pienākumus dalībvalstīm saistībā ar publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu un līdz ar to ir akts, kas rada saistošas tiesiskas sekas.

151 Kaut arī tā ir taisnība, ka šajā paziņojuma punktā ir norādīts, ka pret dalībvalsti var tikt uzsākta procedūra sakarā ar pienākumu neizpildi gadījumā, ja tā neievēro paziņojumā minētos pienākumus, kas izriet no Kopienu primārajām tiesībām, tās ir tikai no faktiem izrietošas sekas, kas nav juridiski saistošas (šajā ziņā skat. Tiesas 1981. gada 11. novembra spriedumu lietā 60/81 *IBM*/Komisija, *Recueil*, 2639. lpp., 19. punkts, un 2005. gada 1. decembra spriedumu lietā C-301/03 Itālija/Komisija, Krājums, I-10217. lpp., 30. punkts).

152 Vācijas Federatīvās Republikas izvirzītais arguments ir vēl vairāk kļūdains tāpēc, ka procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi uzsākšana saskaņā ar EKL 226. pantu nav uzskatāma par aktu, kuram ir saistoša vai obligāta ietekme. Šajā kontekstā šīs procedūras stadija, kas notiek pirms vēršanās Tiesā, ir pirmstiesas stadija, kuras mērķis ir aicināt dalībvalsti ievērot šos pienākumus, ņemot vērā, ka Komisija paziņo savu viedokli atzinuma veidā tikai pēc tam, kad tā ir devusi dalībvalstij iespēju iesniegt apsvērumus. Saskaņā ar Tiesas judikatūru nevienam aktam, ko Komisija pieņem šajā

pirmstiesas stadijā, nav obligāta rakstura (Tiesas 1966. gada 1. marta spriedums lietā 48/65 *Lütticke* u.c./Komisija, *Recueil*, 27. un 39. lpp.).

153 Turklāt saskaņā ar sistēmu, kas paredzēta EKL 226.–228. pantā, dalībvalstu tiesības un pienākumi var tikt noteikti, kā arī to rīcība var tikt izvērtēta tikai ar Tiesas spriedumu (šajā ziņā skat. Tiesas 1981. gada 27. maija spriedumu apvienotajās lietās 142/80 un 143/80 *Essevi* un *Salengo*, *Recueil*, 1413. lpp., 15. un 16. punkts, un 1998. gada 29. septembra spriedumu lietā C-191/95 Komisija/Vācija, *Recueil*, I-5449. lpp., 45. punkts). No minētā izriet, ka pretēji Vācijas Federatīvās Republikas argumentam šajā jautājumā saistošs var būt tikai Tiesas spriedums.

154 Tādējādi Vācijas Federatīvās Republikas un personu, kas iestājušās lietā, arguments, kas ir pamatots ar saistošo ietekmi, kāda izriet no procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi uzsākšanas gadījumā, ja netiek ievērota paziņojumā paredzētā procedūra, ir jānoraida.

155 Šādu secinājumu neapšauba Vācijas Federatīvās Republikas arguments, kas ir balstīts uz ģenerāladvokāta Tezauro [*Tesauro*] secinājumu iepriekš 28. punktā minētajam 1993. gada 16. jūnija spriedumam lietā Francija/Komisija (*Recueil*, I-3292. lpp.) 6. punktu, kurā tika skaidri atzītas saistošās tiesiskās sekas, kas izriet no draudiem uzsākt pārkāpuma procedūru.

156 Taču atšķirībā no šīs lietas Komisija nevienā brīdī visas tiesvedības, kuras rezultātā tika taisīts iepriekš 28. punktā minētais 1993. gada 16. jūnija spriedums lietā Francija/Komisija, laikā neapšaubīja attiecīgā akta obligāto raksturu. Atsaucoties uz šo hipotēzi, ģenerāladvokāts Tezauro interpretēja procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi uzsākšanu kā papildu iemeslu, lai lūgtu Tiesai nevis atzīt prasību par nepieņemamu, bet izvērtēt tās saturu (ģenerāladvokāta Tezauro secinājumi iepriekš 28. punktā minētajam 1993. gada 16. jūnija spriedumam lietā Francija/Komisija, 6. punkts). Turklāt

ir jāteic, ka Tiesa šajā spriedumā nepārņēma pamatojumu, uz kādu bija balstīts Vācijas Federatīvās Republikas arguments.

157 Ņemot vērā apsvērumus, kas izklāstīti šī sprieduma 150.–153. punktā, arī Vācijas Federatīvās Republikas, Nīderlandes Karalistes un Polijas Republikas arguments, ar kuru tiek apgalvots, ka Komisija ar paziņojumu ir noteikusi ierobežojumus pati sevi, ir jānoraida vismaz kā neefektīvs. Turklāt no paziņojuma 1.3. punkta formulējuma izriet, ka Komisija neplāno uzsākt procedūru sakarā ar pienākumu neizpildi katru reizi, kad tā uzzina par pienākumu neizpili, bet ka tā uzsāks procedūru sakarā ar pienākumu neizpildi, ņemot vērā katras konkrētās lietas apstākļus, vadoties pēc diviem galvenajiem kritērijiem, proti, pārkāpuma smaguma un pārkāpuma sekām attiecībā uz iekšējo tirgu.

158 Attiecībā uz Vācijas Federatīvās Republikas argumentu, saskaņā ar kuru Komisija atsaucas uz paziņojumu kā uz tiesību aktu un jau ir uzsākusi vairākas pārkāpumu procedūras, lai piemērotu tajā izklāstītos principus, ir jākonstatē, ka tas nav pieņemams.

159 Attiecībā uz pārkāpumu procedūru Nr. 2005/4043, uz kuru atsaucas Vācijas Federatīvā Republika, ir jākonstatē, ka Komisija argumentētā paziņojuma 7. punktā patiešām atsaucas uz skaidrojošo paziņojumu. Tomēr pretēji Vācijas Federatīvās Republikas apgalvotajam paziņojums šajā dokumentā nav minēts kā tiesiskais pamats, bet gan tikai kā vienkārša atsauce iekavās šī punkta beigās. Argumentētā atzinuma rezolutīvā daļa ir pamatota ar EKL 43. un EKL 49. pantu, kā arī ar vienlīdzīgas attieksmes, nediskriminācijas un pārskatāmības principiem.

160 Tas pats attiecas uz divām lietām, uz kurām atsaucas Vācijas Federatīvā Republika, proti, iepriekš 39. punktā minēto spriedumu lietā Komisija/Somija, un iepriekš 57. punktā minēto 2007. gada 13. novembra spriedumu lietā Komisija/Īrija. Šajā sakarā ir jāteic, ka iepriekš 39. punktā minētajā spriedumā lietā Komisija/Somija Tiesa atzina Komisijas prasību par nepieņemamu, jo, pamatojot prasību ar noteiktiem EK līguma pamatnoteikumiem un īpaši ar nediskriminācijas principu, kas nozīmē ievērot pārskatāmības pienākumu, Komisija neiesniedza pietiekamus pierādījumus, kas ļautu Tiesai precīzi novērtēt Kopienu tiesību pārkāpuma, kas tiek pārmests dalībvalstij, apjomu (iepriekš 39. punktā minētais spriedums lietā Komisija/Somija, 32. punkts). Attiecībā uz iepriekš 57. punktā minēto 2007. gada 13. novembra spriedumu lietā Komisija/Īrija ir jākonstatē, ka no šī sprieduma izriet, ka *ex post* publicēšana nenodrošina atbilstošu publicitāti un ka šis spriedums apstiprina, ka ir iepriekšējas publicēšanas pienākums, ko tiesas sēdē atzina Vācijas Federatīvā Republika.

161 Attiecībā uz Polijas Republikas izvirzīto argumentu, saskaņā ar kuru ar paziņojumu dalībvalstis tiek brīdinātas par risku, ka tām var tikt atteikts Kopienu finansējums noteiktu izdevumu segšanai, ir jākonstatē, ka runa atkal ir tikai par sekām, kas izriet no fakta, nevis par minētā paziņojuma obligātām tiesiskām sekām (skat. šī sprieduma 151. punktu).

162 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka paziņojums neietver jaunus publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas noteikumus, kas pārsniegtu no esošajām Kopienu tiesībām izrietošos pienākumus. Šādos apstākļos nevar uzskatīt, ka paziņojums rada obligātas tiesiskas sekas, kas var ietekmēt Vācijas Federatīvās Republikas un personu, kas iestājušās lietā, tiesisko stāvokli, un tāpēc prasība ir jānoraida kā nepieņemama.

Par tiesāšanās izdevumiem

163 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Vācijas Federatīvajai Republikai spriedums ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus saskaņā ar tās prasījumiem.

164 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 4. punkta pirmajai daļai dalībvalstis, kas iestājas lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. Šajā gadījumā personas, kas iestājušās lietā Vācijas Federatīvās Republikas prasījumu atbalstam, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt kā nepieņemamu;

2) Vācijas Federatīvā Republika sedz savus un atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus;

3) Francijas Republika, Austrijas Republika, Polijas Republika, Nīderlandes Karaliste, Eiropas Parlaments, Grieķijas Republika un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Vilaras Prek Ciucă

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2010. gada 20. maijā.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības rašanās fakti ..... II - 2036

Process ..... II - 2039

Lietas dalībnieku prasījumi ..... II - 2041

Par pieņemamību ..... II - 2042

A — Ievada apsvērumi ..... II - 2042

B — Par paziņojuma saturu ..... II - 2045

1. Par pirmo iebildumu, kas ir pamatots ar iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākuma esamību (paziņojuma 2.1.1. punkts) ..... II - 2046

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 2046

Vācijas Federatīvā Republika ..... II - 2046

Personas, kas iestājušās lietā ..... II - 2050

Komisija ..... II - 2055

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 2056

2. Par otro iebildumu, kas izriet no publicēšanas pienākumu precizēšanas (paziņojuma 2.2. punkts) ..... II - 2069

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 2069

Vācijas Federatīvā Republika ..... II - 2069

Personas, kas iestājušās lietā ..... II - 2071

Komisija ..... II - 2072

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 2072

Ievada apsvērumi ..... II - 2075

Par paziņojuma 2.2.1. punktu ..... II - 2076

— Par paziņojuma 2.2.1. punkta pirmo ievilkumu ..... II - 2076

— Par paziņojuma 2.2.1. punkta otro ievilkumu ..... II - 2077

— Par paziņojuma 2.2.1. punkta trešo ievilkumu ..... II - 2078

— Par paziņojuma 2.2.1. punkta ceturto ievilkumu ..... II - 2079

— Par paziņojuma 2.2.1. punkta piekto ievilkumu ..... II - 2080

Par paziņojuma 2.2.2. punktu ..... II - 2081

Par paziņojuma 2.2.3. punktu ..... II - 2083

3. Par trešo iebildumu, kas ir pamatots ar atkāpi no iepriekšēja paziņojuma publicēšanas pienākuma (paziņojuma 2.1.4. punkts) ..... II - 2084

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 2084

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 2086

4. Par ceturto iebildumu, kas ir pamatots ar procedūru par valsts pienākumu neizpildi (paziņojuma 1.3. punkts) ..... II - 2088

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 2088

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 2090

Par tiesāšanās izdevumiem ..... II - 2095